NORSKE
ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Sortland kommune

NR.
540
2022

Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

Parallelloppdrag

PLASSERING AV NY BARNESKOLE, IDRETTSHALL OG SVØMMEHALL PÅ SORTLAND - SYNERGIEFFEKT FOR BÆREKRAFTIG STEDSUTVIKLING

Norske arkitekters landsforbund

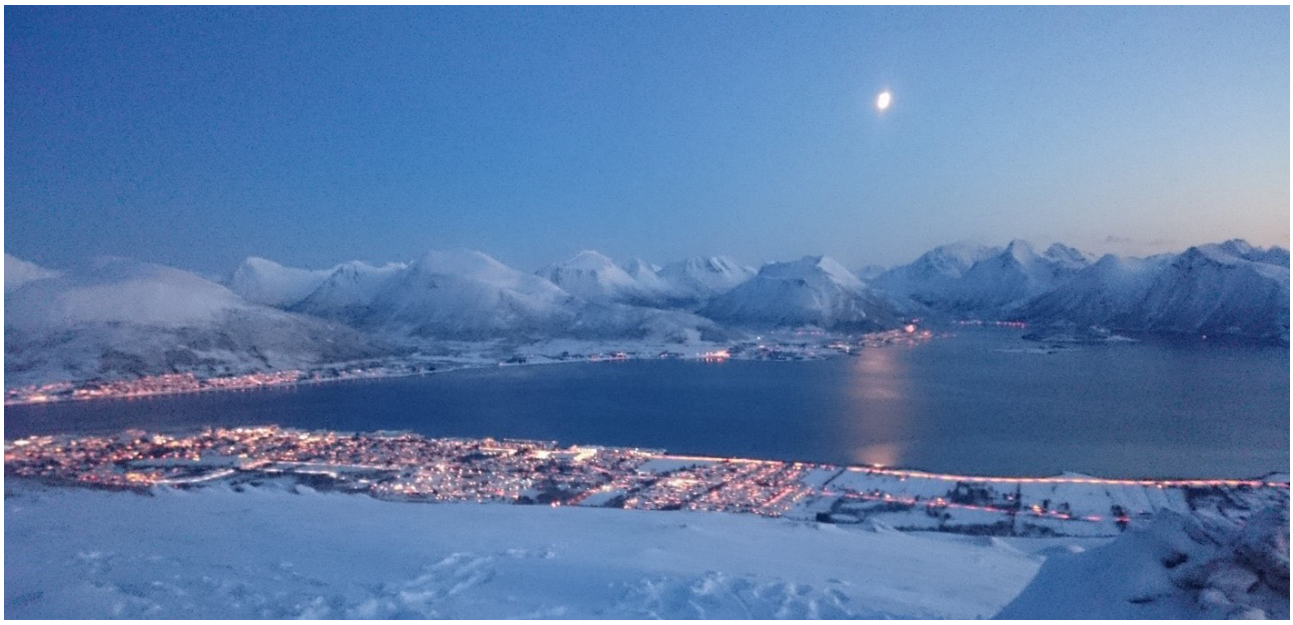

Sortland i mørketidslys. Foto: Kristine Røiri

Sortland sentrum, med aktuelle tomter. Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

FOR FREMTIDENS SORTLAND

Sortland kommune er i stadig utvikling og vi må legge til rette for fremtiden og samfunnsutviklingen vi ønsker ved å være en attraktiv kommune. For de som vokser opp, for de som bor i Sortland og tilflyttere som ønsker å komme til kommunen vår. Prosjektet vil bidra med å være en katalysator for bærekraftig stedsutviklingen i Sortland. Vi ønsker å bli synliggjort, vi ønsker en kommune i vekst og vi ønsker å tenke langsiktig. Mål om å være en attraktiv kommune er en kontinuerlig prosess. Med dette prosjektet er vi på god vei.

Parallelloppdraget for plassering av ny skole og hallstruktur har vært en reise. Det har vært en lengre prosess som jeg er sikker på at vi kommer til å være tjent med i mange år fremover. Det har vist seg å være et prosjekt som mange har meninger om. Meningene har mange ganger pekt i ulike retninger. Det er bra. Det er sånn vi kan komme frem til det beste resultatet sammen. Det er utrolig positivt at kommunen har så mange bidragsytere som har frontet sine meninger og deltatt på åpne møter og verksteder. Tusen takk for alle innspill og deltagelse i prosessen så langt.

To arkitektteam har tre ganger vært i Sortland og har brukt mange timer på å utarbeide sine forslag. Hva skulle noen utenfra gjøre her i Sortland? Jo, av og til trenger man noen eksterne blikk som kan løsne litt på røttene og få oss til å tenke nytt og fremtidsrettet. Det er lett at midnattssola blender oss fra å se nye potensial. Arkitektteamene har gjort en kjempejobb med å se muligheter for vår kommune, ikke bare for ny skole og hallstruktur, plasseringer og bærekraftige idéer, men å se mulige ringvirkninger for hva dette kan bidra med for Sortland kommune på lang sikt. Med deres visuelle eksempler har vi sett hvor viktig det er for utviklingen av Sortland å bygge videre på kvaliteter vi har, tenke nytt, langsiktig og hva som vil gi ekstra samfunnsmessige gevinster.

Vurderingskomiteen har nå utarbeidet 14 råd, som blir et viktig grunnlag og utrolig spennende å se resultatet av.

Takk til innbyggere i Sortland kommune for gode og konstruktive innspill, administrasjon i Sortland kommune, politikere, vurderingskomiteen, Bylivssenteret i Norske arkitekters landsforbund og de to arkitektteamene.

Sammen og med en god medvirkning, viser vi at vi skaper gode resultater, for en god nåtid og fremtidens Sortland.

Karl-Erling Nordlund
Ordfører

Sortland kommune

Ordfører Karl-Erling Nordlundt. Foto: Kristine Røiri

BAKGRUNN

Kommunen skal bygge ny barneskole og samtidig vurdere fremtidig behov for svømmehall og idrettshall. Manglende hallkapasitet, en svømmehall som krever rehabilitering, samt en lang prosess i forhold til fremtidig skolestruktur er en del av bakgrunnsbildet. Det skal samtidig satses på stedsutvikling og utvikling av et mer attraktivt regionsenter. Visjonen i kommuneplanens samfunnsdel, som ligger ute til offentlig ettersyn, er «Ilag om fremtidas Sortland - raus, attraktiv og bærekraftig».

For å kunne se dette helhetlig og med kompetanse og kreative øyne utenifra, vedtok kommunestyret 15.04.21 at utredningen skulle gjøres gjennom et parallelloppdrag. 13 arkitektteam var interesserte i å delta, og to arkitektteam ble valgt ut til å gjennomføre parallell-oppdraget.

Arkitektteamenes utfordring var også å vurdere hvordan man best kan benytte kommunale investeringer for å generere en bærekraftig stedsutvikling. Det er flere aktuelle tomter for skole, idrettshall og svømmehall. Å lykkes med plassering, innhold og konsept vil øke bostedsattraktiviteten og kan være nøkkelen til å både beholde innbyggere og tiltrekke nye.

Rammer for oppdraget:
Det er to aktuelle tomter der både stor og liten barneskole i kombinasjon med idretts- og svømmehall skulle utredes. Det ble gitt åpning for å vurdere alternativ tomt for svømmehall i sentrum. Arkitektteamene skulle vurdere hvordan man kunne få best mulig anlegg for skole og hall. Tomtene skulle også vurderes opp mot bærekraft og merverdi for stedsutvikling.

Tomt 1. Skolekvartalet er sentralt plassert og inneholder barne-, ungdoms- og videregående skole, samt idretts- og svømmehall. Skolekvartalet har store uteoppholdsareal og er en viktig møteplass. Trafikksituasjonen rundt Skolekvartalet er ikke godt nok ivaretatt, men det er ingen biltrafikk inne i Skolekvartalet, og gang- og sykkelveinett går gjennom Skolekvartalet. Eksisterende barneskole og idrettshall må rives eller rehabiliteres/bygges om.

Tomt 2. Tomten i Lamarka er en ubebygd, åpen naturtomt sør for sentrum i forlengelse av Sortland idrettspark og Blåbyhallen. Lamarka er lett tilgjengelig både for biltrafikk og myke trafikanter og har mye plass. Tomten er en del av den grønne aktivitetsaksen mellom Skolekvartalet og Lamarka skole. Tomten er privat eiet, regulert til idrettsformål og består av myr med 1- 6 meters dybde.

De to arkitektteamene har gjennom et mangfold av ideer og flere illustrerte forslag synliggjort muligheten for smarte og fremtidsrettede løsninger, og dette har skapt et stort engasjement.

TEAM

UTVALGTE ARKITEKTTEAM

TEAM 1
" Team MDH + Studio Ellefsen"

- MDH arkitekter AS
- Studio Ellefsen
- i samarbeid med Avec og Norconsult

TEAM 2
"Team BOGL"

- BOGL, i samarbeid med Ola Roald Arkitektur og Byverkstedet

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Sortland kommune.

Sortland kommune

BYLIV SENTERET

Norske arkitekters landsforbund

VURDERINGSKOMITEEN

Teamene sine forslag fra parallelloppdraget er gjennomgått av en vurderingsgruppe med følgende sammensetting:

Lise Larstuvold
Bylivsenteret, Norske arkitekters landsforbund (NAL)
Leder for vurderingskomitéen

Gisle Nataas
Ansvar for konkurranse og parallelloppdrag, NAL

Kristine Røiri
Kommunearkitekt, prosjektleder og sekretær, Sortland kommune (SK)

Karl Erling Nordlund (SP)
Ordfører, SK

Tove Mette Bjørkmo (AP)
Varaordfører, SK

Marthe Hov Jacobsen (H)
Representant for opposisjon, SK

Rita Johnsen
Kommunedirektør. SK

Erik Strand
Kommunalsjef oppvekst. SK

Mona Dahl
Ass. dir Kulturfabrikken Kommunaltt foretak

Silje C. Wastlund
Faggruppeleder for plan, klima og naturressurser, Nordland Fylkeskommune

Liv Tjønsø
Leder for Eldreråd / RFF- Rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse

Øystein Lindbeck
Fritidsleder og barn og unges representant i Kommunestyret

Mette Røkenes
Kommuneoverlege, SK

Torill Monsen Abelseth
Leder av Sortland Idrettsråd

Helle Næss
Fagleder plan og miljø, SK

KORT OM PARALLELLOPPDRAGET

Formålet med parallelloppdraget var å gjennomføre en mulighetsstudie for lokalisering av ny Sortland barneskole og vurdere fremtidig hall-struktur, som inkluderte både idrettshaller og svømmehall. Teamene skulle ikke bare vise fremtidige gode skoler, idrettshaller og svømme-anlegg, men også vise hvilken betydning disse har for trivsel, miljø og stedets utvikling og attraktivitet på sikt - og hvordan det kan skapes synergier og sambruk med andre offentlige og private funksjoner.

Parallelloppdraget ble gjennomført som en åpen prosess, der teamene fritt utvekslet synspunkter, ideer og løsningsforslag underveis i en slags organisert dugnad. Prosessen skulle sikre nødvendig forankring, medvirkning og engasjement, og gi kommunen rom for å velge mellom flere ulike løsninger. Parallelloppdraget var ingen konkurranse og det kåres derfor ingen vinner av oppdraget.

Det ble gjennomført tre seminarer i parallelloppdraget høsten 2021, med oppstartseminar 22.-23. august, midtveisseminar 23.- 24. september og sluttseminar 16 - 17. oktober. Seminarene ga mulighet for åpen dialog mellom teamene, politikere, næringsliv, frivilligheten og befolkningen, med utveksling av ideer og erfaringer og direkte tilbakemeldinger på forslagene. Resultatene fra parallelloppdraget ble presentert som en utstilling på kommunens nye Bylab i Kulturfabrikken, fra 16.oktober og ut året.

Det ble nedsatt en vurderingskomite av nøkkelpersoner, som skulle sikre forankring og gjennomføringskraft. Vurderingskomiteen har gått gjennom teamenes forslag, deltatt på alle seminarene i parallell-oppdraget, gått gjennom innspill og utarbeidet denne rapporten. Rapporten inneholder råd til politisk ledelse om lokalisering og rammer for utvikling av fremtidig barneskole, svømmehall og idrettshaller. Det gis også råd om hvordan dette kan gi størst merverdi til et bærekraftig og attraktivt Sortland.

Ill.: Ingelin Karlsen, Geodata, Sortland kommune

BILDER FRA PROSSESSEN

Vurderingskomiteen, øverst fra venstre; Kristine Røiri, Marthe Hov Jacobsen, Tone Toften (senere erstattet av Mona Dahl), Øystein Lindbeck, Erik Strand, Rita Johnsen, Silje C. Wästlund, Lise Larstuvold, Gisle Nataas, Karl Erling Nordlund, Tove Mette Bjørkmo. Nederst fra venstre; Beate Stellander (senere erstattet av Helle Næss), Torill Monsen Abelseth, Liv Tjønsø, Mette Røkenes. Foto: Sortland kommune

Oppstartsmøte - arkitektene får innspill fra befolkningen. Foto: Bylivsenteret

Befaring i Skolekvartalet. Foto: Kristine Røiri

Sykkelbefaring i sentrum. Foto: Bylivsenteret

Arkitektene ser på tomen i Lamarka. Foto: Bylivsenteret

Midtveispresentasjon. Foto: Kristine Røiri

Midtveisworkshop. Foto: Kristine Røiri

Midtveisworkshop. Foto: Bylivsenteret

Midtveisworkshop. Foto: Bylivsenteret

Bylaben på biblioteket.
Foto: Bylivsenteret

Samtaler rundt utstilling i Bylaben.
Foto: Kristine Røiri

Ordfører og prosjektleder i Sortland kommune. Foto: Bylivsenteret

SORTLAND

Vesterålen ligger nord for Lofoten og har spektakulær natur med sine bratte fjell, øyer, sund og frodige daler. De fem kommunene i Vesterålen utgjør en effektivt bo- og arbeidsregion som er relativt tett befolket.

Sortland kommune med sine vel 10.000 innbyggere er regionsenter i Vesterålen. Kommunen har seks levende bygder med korte avstander til Sortland tettsted. Sortland tettsted ligger innenfor en radius på ca. 2 km. Byplan har som mål at regionsenteret skal vokse innover, det satses på gang- og sykkel, gode byrom, grønne forbindelser og et kompakt sentrum. Boligområdene fortettes og det bygges boliger i sentrum. De fleste barn går i dag til og fra skolen, med varierende grad av tilrettelagt gang- og sykkeltilbud.

Sentrum. Den blå byen ved sundet er en relativt kompakt handelsby med småbutikker, kjøpesenter, servicefunksjoner, hotell, kontor og boliger. Torget ligger sentralt og en havnepromenade er under utvikling. Parker og byrom er lite opparbeidet og parkeringsplasser tar mye av det ubebygde arealet i sentrum. Sentrum har et stort uutnyttet potensial til å bli et mer attraktivt sted.

Vesterålsgate. En tungt trafikkert fylkesvei deler sentrum i to. Viktige funksjoner er plassert på hver side av fylkesveien og den oppleves som en barriere. For å utvikle et helhetlig sted må øst- og vestsiden av fylkesveien knyttes sammen og det må etableres en sikker og tydelig kryssing av Vesterålsgate.

Befolkningen trives, men likevel er befolkningsutviklingen en utfordring. Kommunen satser for å bli mer attraktive og tiltrekke seg nye innbyggere og for å sikre en bærekraftig utvikling på sikt. Kartlegging og medvirkningsprosesser viser at befolkningen ønsker gode møteplasser og at det må satses mer på de unge for at færre skal falle utenfor.

Sortlands geografiske plassering Ill.: Ingelin Karlsen, Geodata, Sortland kommune

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL.
Ilag om fremtidas Sortland - raus, attraktiv og bærekraftig er visjonen i kommuneplanens samfunnsdel som ligger til høring. Et bærekraftig og fremtidsrettet Sortland skal skapes i samarbeid mellom kommune, innbyggere, næringsliv, institusjoner og frivillige.

Planens fem hovedmål:

1. Sortland er en motor i et attraktivt og bærekraf tig Vesterålen
2. Sortlandsamfunnet er raust og helsefremmende
3. I Sortlandsamfunnet skapes mestring, trivsel og grunnlag for livslang læring
4. Sortlandsamfunnet er grønt og smart
5. Sortland kommune er en handlekraftig og innovativ organisasjon og samfunnsaktør

Store investeringer skal gjøres i kommunen de neste årene ved etablering av ny skole og hallstruktur. Dette er prosjekter der kommunen kan legge de fem hovedmålene til grunn for videre prosess.

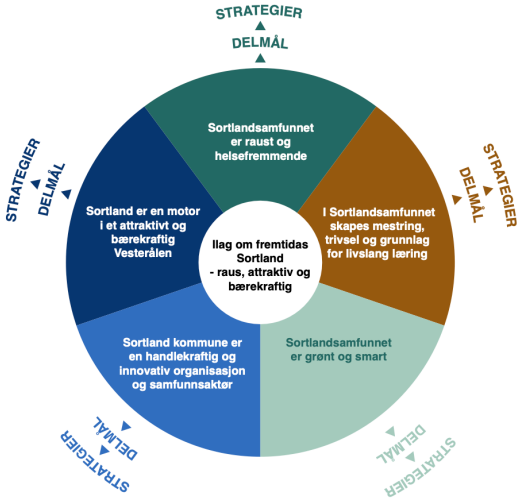

Ilustrasjoner fra kommuneplanens samfunnsdel, Sortland kommune. Ill.: Leva Urban Design for Sortland Kommune.

PROSESS OG ALTERNATIVER

BEGGE ARKITEKTTEAMENE HAR I PARALLELLOPPDRAGET UTREDET 3 ULIKE ALTERNATIVER PÅ HVER AV DE TO TOMTENE. I TILLEGG ER DET SETT PÅ TO TOMTER FOR SVØMMEHALL I SENTRUM.

SKOLE OG IDRETTSHALL

Alternativ 1 - Skolekvartalet

Ny/rehabilitert barneskole for 280 elever
+ flerbrukshall

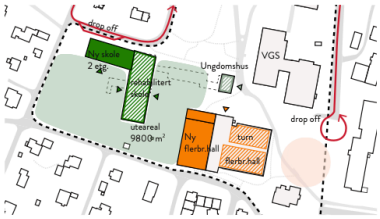

Alternativ 2 - Skolekvartalet

Ny/rehabilitert barneskole 600 Elever

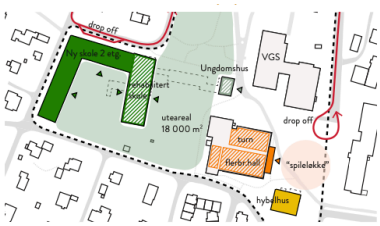

Alternativ 3 - Skolekvartalet

Ny barneskole 600 elever
+ flerbrukshall og svømmehall

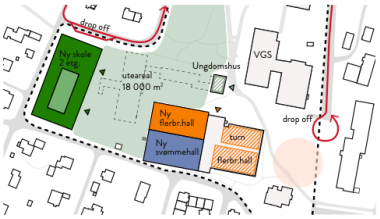

Alternativ 4 - Lamarka

Nye flerbrukshaller og svømmehall

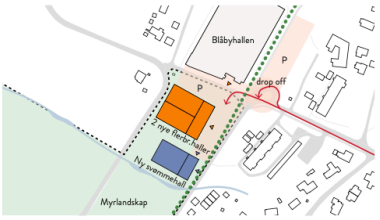

Alternativ 5 - Lamarka

Ny barneskole for 600 elever
+ flerbrukshaller og svømmehall

Alternativ 6 - Lamarka

Ny barneskole for 600 elever
+ flerbrukshaller

SVØMMEHALL

Alternativ 1 - Byaksen

Alternativ 2 - Nattsteinsøra

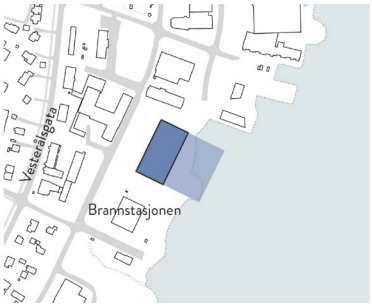

Alternativ 3 - Lamarka

Alternativene er vurdert i forhold til ulike tema: kvalitet i idrettsanlegg og skoleanlegg med tilhørende uteområder, miljømessig og sosial bærekraft, løsninger for trafikk og grønnn mobilitet, bidrag til stedsutvikling, økonomi, gjennomføring og drift. Vurderingskomiteen har i stor grad fulgt arkitektenes faglige anbefalinger.

Begge arkitektteamene anbefaler alternativ 2 for skole, inkludert rehabilitering/ombygging av Sortlandshallen. Et av teamene anbefaler alternativ 6 for flerbrukshall i kombinasjon med alternativ 2, det andre teamet anbefaler alternativ 3 for flerbrukshall i kombinasjon med alternativ 2. Begge team anbefaler alternativ 1 for svømmehall. Arkitektteamene har gjort en rekke analyser og undersøkelser i arbeidet.

Alle Illustrasjoner: Team MDH + Studio Ellefsen

I PROSESSEN HAR DET KOMMET FREM OPPLYSNINGER SOM DET ER VIKTIG Å TA MED SEG VIDERE.

SKOLER I SORTLAND – STOR ELLER LITEN SKOLE

Hovedtendenser i forskning på sammenheng mellom skolestørrelse og læringsresultater og miljø viser:

Noen studier viser at skoler med 300-900 elever har best effekt på læringen da dette gir større variasjon i elevgruppene.

Objektive tall fra kartleggingsundersøkelser og nasjonale prøver viser at større skoler lykkes oftere enn små skoler i Norge. Spesielt i mellom- og ungdomstrinnet.

Skolestørrelse kan bety noe for skolens kompetanse, rekruttering og attraktivitet.

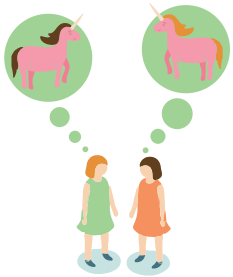

Større skole kan bety flere muligheter for å finne likesinnede, spesielt for de som faller utenfor.

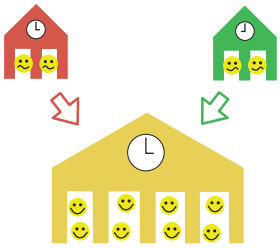

Sammenslåing av to organisasjoner i ett nytt bygg kan være godt utgangspunkt for å utvikle en ny kultur knyttet til læring og trivsel.

FREMTIDIG BEHOV FOR SKOLESKYSS

Utifra dagens situasjon vil en mulig sammenslåing av skoler føre til økt behov av skoleskyss:

Sammenslåing av skoler i Skolekvartalet:
= 15 nye elever med krav på skoleskyss

Sammenslåing av skoler på Lamarka
= 14 nye elever med krav på skoleskyss

TILLEGGSUTREDNINGER

I etterkant av at arkitektteamene hadde ferdigstilt sine forslag ble det gjennomført 3 tilleggsutredninger som vurderingskomiteens delgrunnlag for anbefalinger:

- Kalkyle for enklete av byggene
- Notat om areal til uteoppholdsareal i Skolekvartalet
- Arealstudier på minimums og maksimumsløsninger for svømmehall

Den fulle informasjon om parallelloppdraget med programbeskrivelse, arkitektenes forslag, beskrivelse av prosessen, inkludert opptak av presentasjoner finner du på kommunes hjemmeside: https://storymaps.arcgis.com/stories/cec858f8f75d4e95b7dc77e4ef1ed051

Alle Illustrasjoner: Team MDH + Studio Ellefsen

VURDERINGSKOMITEENS ANBEFALINGER

Vurderingskomiteen har på bakgrunn av en grundig vurdering av de to forslagene og innspill fra lokalsamfunnet, kommet frem til følgende anbefalinger til kommunen:

Sortland barneskole

1. Det etableres et fremtidsrettet skoleanlegg i Skolekvartalet, med gode kvaliteter for elever og ansatte. I Skolekvartalet er det plass til både stor og liten barneskole som kan etableres trinnvis.

2. Skolen skal ha egne uteoppholdsarealer som skal opparbeides med høy kvalitet. Fellesarealer i Skolekvartalet, Skoleparken og Grusbanen er viktige ressurser i nærområdet.

3. Det etableres trafikksikkert skoleanlegg med hjertesone rundt skolen. Det er en målsetting å få bussene ut av Skolekvartalet. Nytt parkeringsareal skal ikke beslaglegge uteoppholdsareal i Skolekvartalet.

4. Nytt skoleanlegg i Skolekvartalet bygger videre på eksisterende uteområder, infrastruktur og bygningsstrukturer der det er hensiktsmessig, for å ivareta god miljømessig- og økonomisk bærekraft.

5. Den nye skolen skal gi mulighet for sambruk mellom funksjonene i Skolekvartalet både ute og inne, for alle brukere på dags- og kveldstid. Det etableres ungdomshus/miljøstue i Skolekvartalet, som gir trygghet og tilbud for ungdommen.

6. Ved å plassere skolen i nærheten av Sortlandshallen, Kulturfabrikken og svømmehallen kan man tilby variert aktivitet i skolehverdagen.

Idrettsanleggene

7. Sortlandshallen bevares og rehabiliteres. Parketthallen beholdes, svømmehall bygges om til ny basishall/turnhall og det etableres ny universelt utformet hovedinngang fra nedsiden.

8. Idrettsmiljøet på Lamarka styrkes med ny flerbrukshall plassert ved Blåbyhallen. Møteplass og nærmiljøanlegg plasseres mellom Blåbyhallen og ny hall. Det etableres egne arealer for organiserte og ikke organiserte aktiviteter både ute og inne.

9. Svømmehallen plasseres i sentrum med attraktive og varierte fasiliteter for hele befolkningen i kommunen. Svømmehallen skal være utadvendt og Paviljongparken oppgraderes til en attraktiv møteplass. Muligheter for sambruk med helsehus/friskhus og privat næringsliv skal vurderes.

Byutviklingsstrategi

10. Sentrumsaksen styrkes gjennom plassering av ny svømmehall, oppgradering av Sortlandshallen og ny barneskole. Det skal vurderes om andre funksjoner kan legges langs aksen for å bidra til attraktivitet.

11. Grønn mobilitet styrkes ved å etablere sikker kryssing av Vesterålsgate. Et godt gang- og sykkelveinett sammen med gode lokale kollektivløsninger skal sikre at flest mulig kan benytte anleggene.

I lag om fremtidas Sortland – raus, attraktiv og bærekraftig (Kommuneplanens samfunnsdel)

12. Sortland er grønt og smart. Det er miljømessig bærekraftig å bygge smarte nye bygg, bruke eksisterende bygg og bygge på minst mulig myr. Det skal legges til rette for grønn mobilitet.

13. Sortland er raust og helsefremmende. Det er sosialt bærekraftig å satse på ungdommen og gi gode tilbud til hele befolkningen. Det skal skapes felles møteplasser for alle.

14. Sortland er handlekraftig og innovativ. Det er økonomisk bærekraftig å tenke smart ved kommunale investeringer, løse flere oppgaver i hvert prosjekt og tenke helhetlig og langsiktig. Det skal samarbeides mellom ulike aktører ved utvikling og bruk av skole- og idrettsanleggene i Sortland.

UTDYPNING AV ANBEFALINGENE

SORTLAND BARNESKOLE

1. DET ETABLERES ET FREMTIDSRETTET SKOLEANLEGG I SKOLEKVARTALET, MED GODE KVALITETER FOR ELEVER OG ANSATTE. I SKOLEKVARTALET ER DET PLASS TIL BÅDE STOR OG LITEN BARNESKOLE SOM KAN ETABLERES TRINNVIS.

Parallelloppdraget viser at det er flere muligheter for å etablere en fremtidsrettet skole i Skolekvartalet, med trygge og gode leke- og læringsmiljøer for elever og godt arbeidsmiljø for ansatte. Dette gjelder enten man ønsker å bygge en stor eller liten skole, bruke deler av eksisterende bygningsmasse eller bygge en helt ny skole.

En ny skole i Skolekvartalet legger til rette for:

- hjerterom med amfi/samlingssal som knytter fløyene sammen og tilhørende spesialiserte læringsarealer som også er tilgjengelige for ekstern bruk
- solvendte uteområder og innganger mot sør og øst med bilfri atkomst
- en løsning som gir variasjon i opplæring, organisering av gruppeinndeling og tettere samarbeid på trinnene
- en trinnvis utbygging og mulighet for at elevene kan bruke deler av eksisterende skolebygg mens det bygges nytt

Barneskole for 280 elever med utvidelsesmuligheter og gjenbruk av eksisterende bygg

Skissen viser en barneskole for 280 elever der deler av eksisterende barneskole, bygg A lengst vest, gjenbrukes og kobles sammen med et nytt skolebygg. I overgangen mellom nytt og gammelt bygg etableres samlingssalen, skolens hjerte. Alternativet sikrer et mer fremtidsrettet og fleksibelt skoleanlegg enn i dag.

Gjenbruk av deler av eksisterende skole vil gi en mindre kompakt skole og redusere fleksibiliteten for læringsareal og i valg av miljøvennlige og fremtidsrettede driftsløsninger. Men både miljømessig og økonomisk vil løsningen være mer bærekraftig enn å bygge nytt. Alternativet med en liten skole vil øke kvaliteten for elever, ansatte og nærmiljøet i Skolekvartalet, men endrer ikke noe for elevene på Lamarka skole. Arkitektteamenes utredninger viser at det er mulig med et trinn 2, der skolen utvides til 600 elever, for eksempel med en ny fløy langs Åsveien.

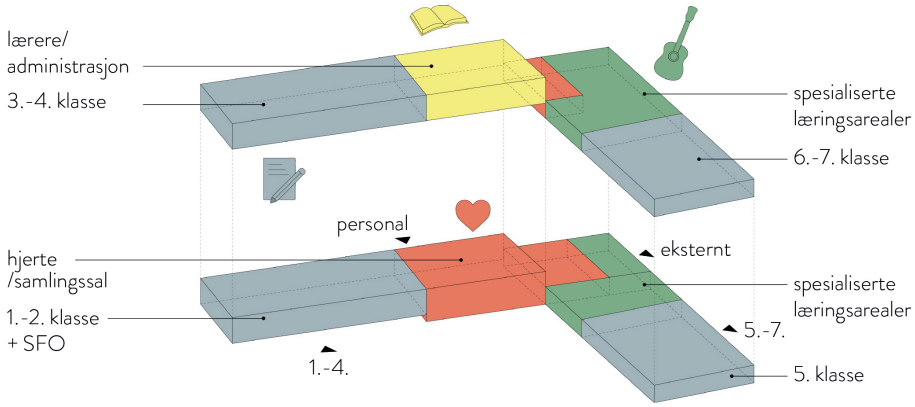

Snittdiagram

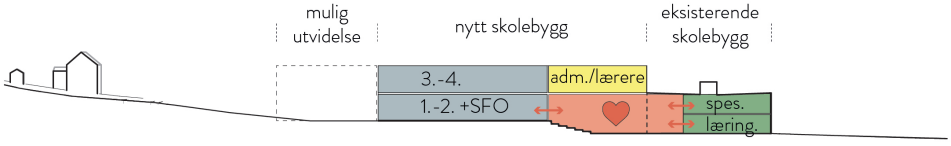

Konseptskisse som viser hjerterom med samlingssal og spesialiserte læringsarealer, som også er tilgjenelig for eksternt bruk.
Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

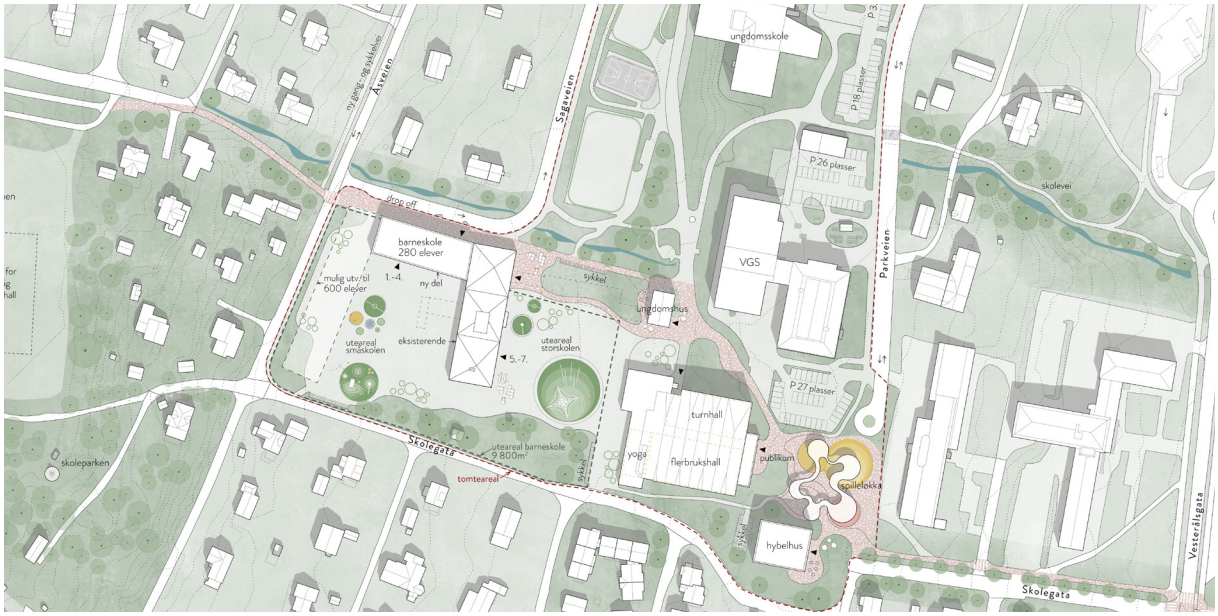

Alternativ 1: I Skolekvartalet er det plass til både stor og liten barneskole som kan etableres trinnvis. Arkitektteamenes utredninger viser at det er mulig med et trinn 2, der skolen utvides til 600 elever med en ny fløy langs Åsveien. Ill: Team MDH + Studio Ellefsen

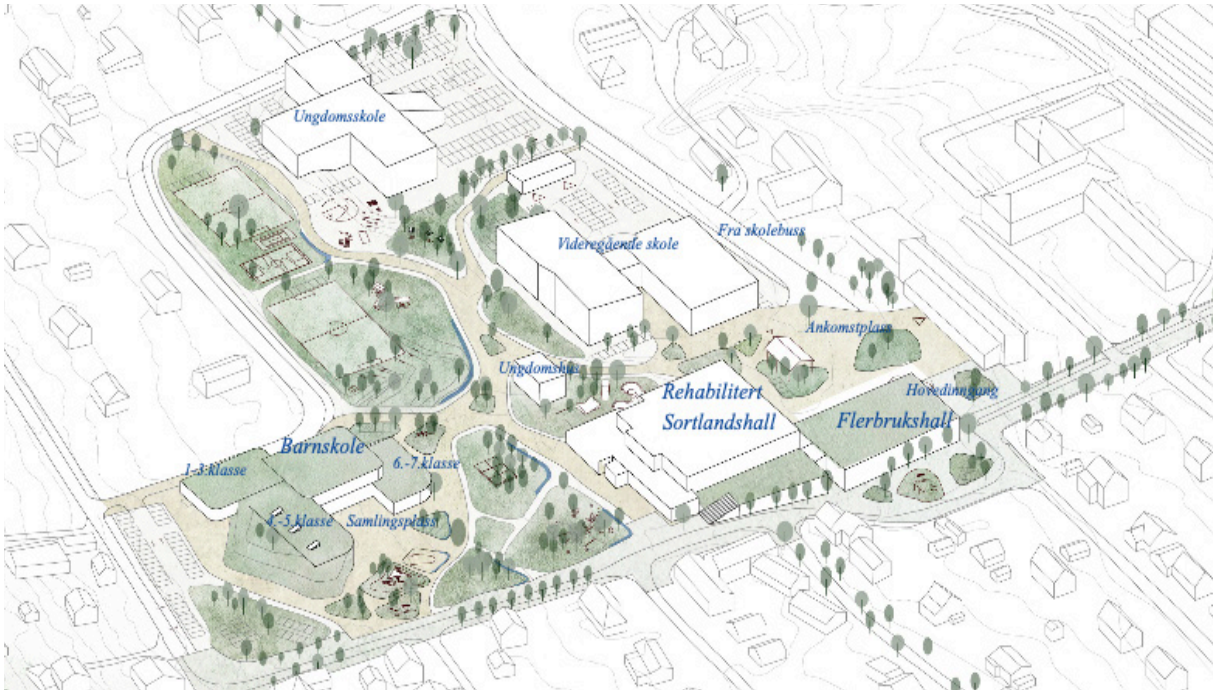

Alternativ 1: Liten skole, rehabilitering av Sortlandshallen og ny hall til høyre i illustrasjonen. Uteoppholdsarealet er sonedelt i ulike arealer for ulike klassetrinn. Ill: Team BOGL

Ny stor barneskole for 600 elever
Dersom det er aktuelt å bygge en stor skole i Skole-kvartalet, anbefaler arkitektene å bygge et nytt kompakt skolebygg som gir korte avstander og en bærekraftig bygningskropp både sosialt, økonomisk, driftsmessig og miljømessig.

I en fremtidig stor skole kan småskolen og storskolen ha hver sin fløy, knyttet sammen med et hjerterom med amfi og tilhørende spesialiserte læringsarealer. Disse rommene er også tilgjengelige for ekstern bruk. En slik organisering understøtter store og små fellesskap både ute og inne, og skaper trygghet samtidig som det gir fleksibilitet for sambruk.

Dette alternativet vil øke kvaliteten for elever og ansatte ved både Lamarka skole og Sortland skole.

Skolens fasiliteter og bruk utenom skoletid
En skole er ikke lenger bare skole, men en motor for sosial bærekraft. Hvordan den organiseres har betydning for om andre enn skolebarn kan bruke fasilitetene utenom skoletid. Spesialiserte læringsarealer så som skole-kjøkken, musikkrom, naturvitenskap og håndverk kan legges i de delene av skolen som er lett tilgjengelige utenfra.

Skolens samlingsrom, hjerterommet, bør enkelt kunne brukes av publikum i forbindelse med skolens egne arrangementer, men også benyttes av organisasjoner eller lag utenfra.

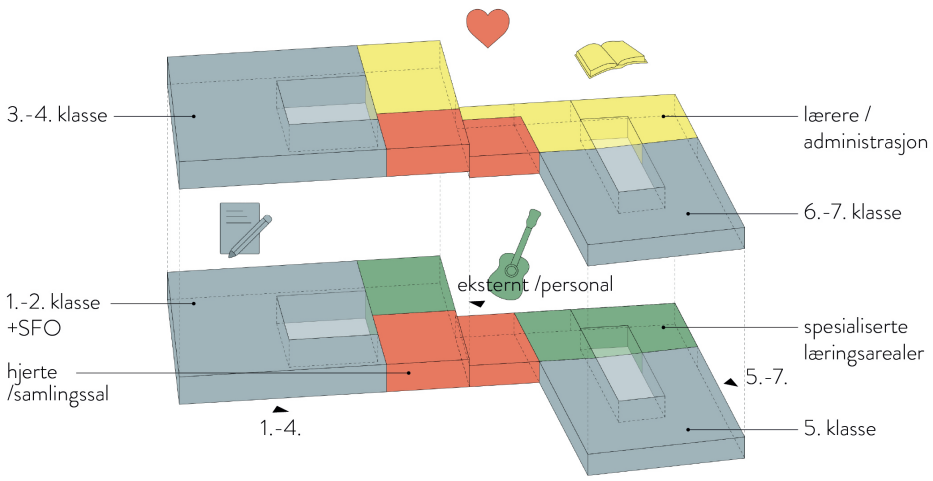

Snittdiagram

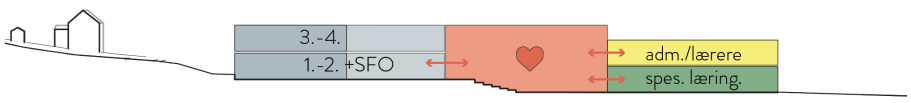

I en fremtidig stor skole kan småskolen og storskolen ha hver sin fløy, knyttet sammen med et hjerterom med amfi og tilhørende spesialiserte læringsarealer. Disse rommene er også tilgjengelige for ekstern bruk. En slik organisering understøtter store og små fellesskap både ute og inne, og skaper trygghet samtidig som det gir fleksibilitet for sambruk. Illustrasjon: Team MDH + Studio Ellefsen

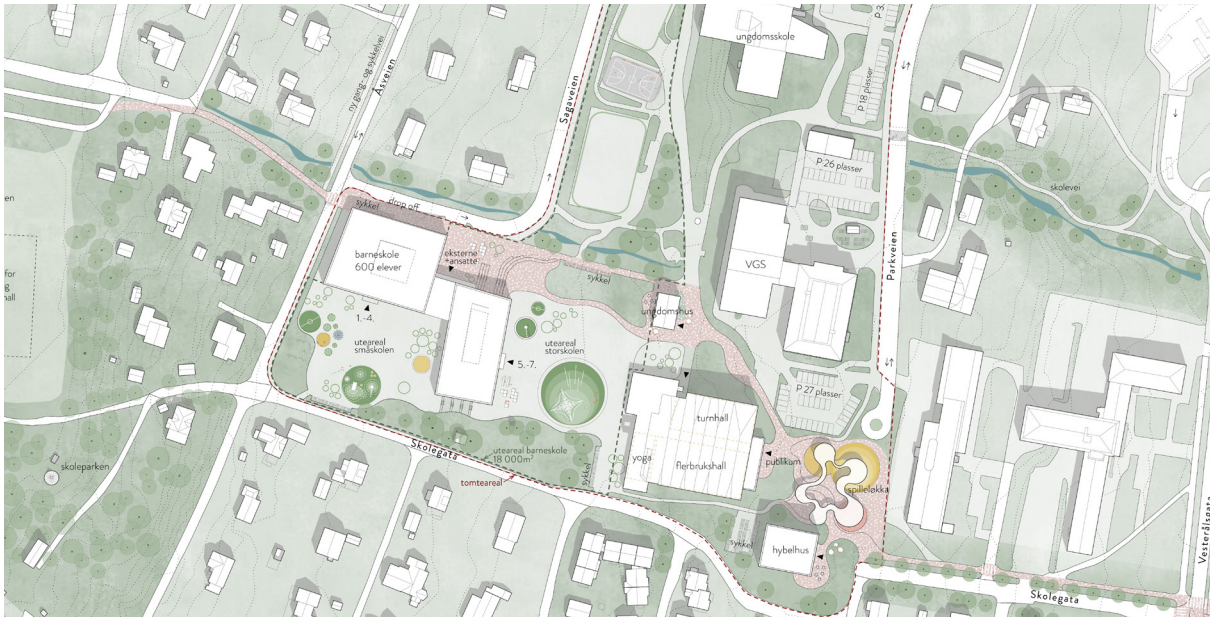

Alternativ 2. Dersom det er aktuelt å bygge en stor skole i Skolekvartalet, anbefaler arkitektene å bygge et nytt kompakt skolebygg som gir korte avstander og en bærekraftig bygningskropp både sosialt, økonomisk, driftsmessig og miljømessig. Ill: Team MDH + Studio Ellefsen

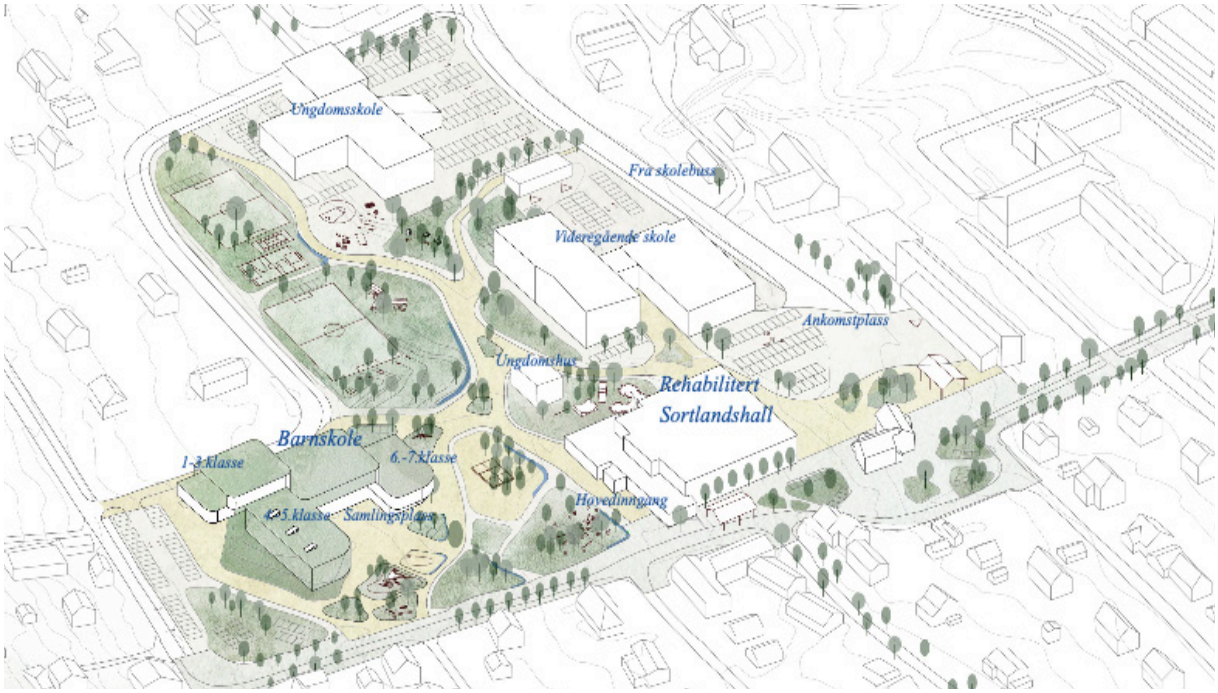

Alternativ 2 viser hvordan flere etasjer kan gi rom for en stor skole. I dette alternativet bygges det ikke ny flerbrukshall. Ill: Team BOGL

2. SKOLENS SKAL HA EGNE UTEOPPHOLDSAREALER SOM SKAL OPPARBEIDES MED HØY KVALITET. FELLESAREALER I SKOLEKVARTALET, SKOLEPARKEN OG GRUSBANEN ER VIKTIGE RESSURSER I NÆROMRÅDET.

Kvalitet i uteområdene:
For å få best mulig kvalitet og utnytting av tomtearealet, anbefales det at skolen plasseres i det nordvestlige hjørnet av tomten. Dette gir trygge, gode og solfylte uteområder og forbindelser mellom de ulike delene av skolen. Ute- og inneområdene knyttes sammen, slik at det vil være mulig å trekke deler av undervisningen ut, og utnytte tomta til det fulle. Tomtens plassering i landskapet gir muligheter for egne uteareal med definerte soner for ulike elevgrupper, samt egne inngangssoner tilpasset de forskjellige alderstrinnene. Dette skaper variasjon og trygghet for elevene.

Avhengig av konsept for ny skole, kan det åpnes opp mot hallen og skapes et stort, sammenhengende grøntområde som kobler de ulike plassene sammen.

Med økt kvalitet vil uteområdene i Skolekvartalet være en viktig del av Sortlands aktivitets- og rekreasjonsområde for hele befolkningen, og gjøre Sortland mer attraktiv.

Sambruk og nærliggende areal
Barneskolens plassering i Skolekvartalet gir mulighet til å benytte Skolekvartalets fellesarealer med aktivitetsområde, noe som gir skolen fleksibilitet og variasjon. Skoleparken som ligger 60 meter fra skolegården, har unike naturkvaliteter og er tilrettelagt med bålplass, lavvo og natursti. Området blir mye brukt i dag og vil også være en viktig kvalitet for fremtidige elever. Grusbanen utgjør også en viktig ressurs og har et stort potensial for ytterligere opparbeidelse og bruk.

Tilstrekkelig uteoppholdareal for en stor skole
Det gjort en egen skolefaglig utredning for å sikre at en eventuell stor skole også vil få tilstrekkelig store uteoppholdsarealer. For 600 elever anbefaler nasjonale retningslinjer et uteoppholdsareal på 16.500m2. Utredningen viser at barneskolen vi ha tilstrekkelig stort uteoppholdsareal på 17.750m2, dersom man regner med delt areal i skolekvartalet, Grusbanen og Skoleparken med en viss prosentandel. Med utgangspunkt i dette, kan det på et pedagogisk grunnlag anbefales at det kan etableres en skole med 600 elever på den aktuelle skoletomta og det kan opparbeides gode uteoppholdsareal for elevene.

Utredningen understreker at man i forskning ikke finner sammenhenger mellom størrelsen på uteareal og trivsel, læring og aktivitetsnivå, men at det er kvaliteten på skoletomtas innhold og utforming som er avgjørende. Nasjonale føringer krever områder som er tilgjengelige og trygge for alle, og som fremmer helse, trivsel og læring. Den skolefaglige vurderingen viser at Skolekvartalet ligger til rette for å kunne ivareta dette på en god måte.

Notat om areal til uteområde, utført av AVEC, viser at Skolekvartalet har tilstrekkelig uteoppholdsarela til en stor skole.

Skolen skal ha egne uteoppholdsarealer som skal opparbeides med høy kvalitet. Fellesarealer i Skolekvartalet, Skoleparken og Grusbanen er viktige ressurser i nærområdet. illustrasjonen viser liten skole og ekstra hall. Ill: Team BOGL

Tomtens plassering i landskapet gir muligheter for egne uteareal med definerte soner for ulike elevgrupper, samt egne inngangssoner tilpasset de forskjellige alderstrinnene. Dette skaper variasjon og trygghet for elevene. Ill: Team BOGL

3. DET ETABLERES TRAFIKKSIKKERT SKOLEANLEGG MED HJERTESONE RUNDT SKOLEN. DET ER EN MÅLSETTING Å FÅ BUSSENE UT AV SKOLEKVARTALET. NYTT PARKERINGSAREAL SKAL IKKE BESLAGLEGGE UTEOPPHOLDSAREAL I SKOLEKVARTALET.

Sortland er en trafikksikker kommune der barn og unge skal kunne gå eller sykle i trafikksikre omgivelser. Konseptet hjertesone skal legges til grunn for de trafikale valgene i kommunen og dette skal være utgangspunkt for organisering av trafikken rundt en ny skole. Svært mange av elevene kan i dag gå til skolen på godt tilrettelagte gang- og sykkelveier, og det er et godt utgangspunkt for en hjertesone. Dette vil kunne ivaretas også ved etablering av en stor skole.

Skolekvartalet er en stor felles park for idretts- og skolemiljø uten intern bilkjøring. Trafikksikkerheten er likevel i dag ikke godt nok ivaretatt på veiene inn mot og rundt selve Skolekvartalet, som for i eksempel i Åsveien. Dette må ivaretas gjennom konkrete tiltak som fortau, trygge overganger, belysning og skilting. Stenging av enkelte områder og flytting av dropsone må også vurderes. Utfordringen rundt Sortlandshallen løses dersom hovedinngangen flyttes til østsiden (nedsiden) av hallen, slik det er foreslått av arkitektteamene.

Holdningsskapende arbeid med oppfordring til foreldre om samkjøring, og informasjon om sikkerhet og kjøre-mønster for å øke andelen gående og syklende, er viktig for at det skal bli trygt for barn å gå til skolen.

Ved å flytte bussen ut av Skolekvartalet vil trafikksikkerheten øke, og trafikkareal kunne frigis til andre formål. Det er foreslått at ny holdeplass legges langs fylkesveien. Fylkeskommunen ser positivt på dette, da den ekstra runden opp i Skolekvartalet er lite hensiktsmessig for andre enn skolelever, både trafikalt og tidsmessig. Det vil være en utfordring å finne areal, men det anbefales at det jobbes for å se på mulige løsninger for dette.

Parkeringsbehov
Det beregnes et økt behov på cirka 25 parkeringsplasser ved etablering av stor skole, etter dagens beregninger. Det anbefales at disse p-plassene legges utenfor Skolekvartalet, og at man ser på en mer effektiv bruk av arealene i hele området. På p-areal nord for Rådhus 1 kan det avsettes 10 plasser og det er ekstra areal nordøst for avslippslommen i Sagaveien, der det kan etableres 10-15 plasser (opptil 40 plasser ved flytting av avslipps-lommen). Det kan også vurderes om det er gunstig å etablere en parkeringskjeller under deler av ny skole.

Det er flere faktorer som kan bidra til å redusere behovet for p-plasser for ansatte ved skolen. Befolkningsframskrivingen tilsier et lavere elevtall enn 600 elever på stor skole, noe som medfører færre ansatte. Med satsing på grønn mobilitet vil det være sannsynlig at flere går, sykler og reiser kollektivt. Området er sentralt plassert og har gode muligheter for gang-og sykkelveier til sentrum og resten av tettstedet. Det samme gjelder kollektivforbindelser som binder stedet til øvrige områder. Fremtidig behov for nye parkerings-plasser kan derfor bli mindre enn antatt nå.

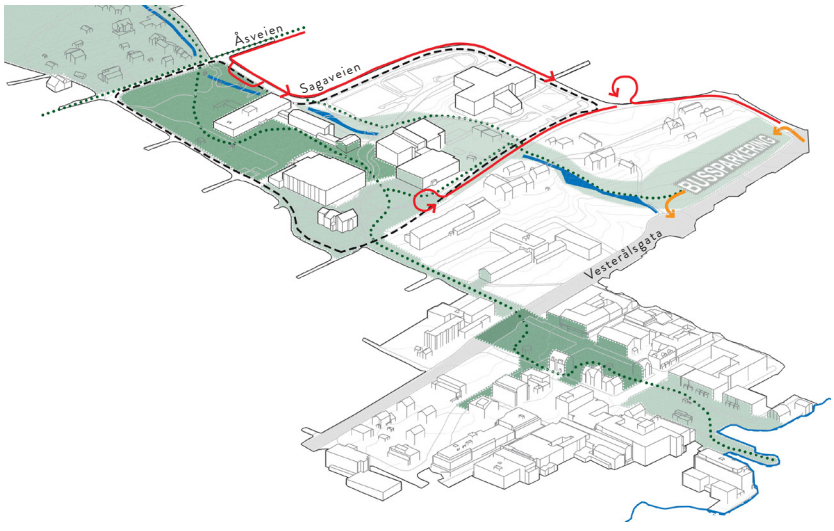

Mobilitet ved skolekvartalet, som viser alternativ der bussen er flyttet ut av Skolekvartalet og til Vesterålsgate Ill: Team MDH + Studio Ellefsen

En hjertesone er et geografisk avgrenset område rundt skolen hvor det er fokus på trafikk-sikkerhet og hvor det ønskes at foresatte ikke kjører. Ill.: Trygg Trafikk

4. NYTT SKOLEANLEGG I SKOLEKVARTALET BYGGER VIDERE PÅ EKSISTERENDE UTEOMRÅDER, INFRASTRUKTUR OG BYNINGSSTRUKTURER DER DET ER HENSIKTSMESSIG, FOR Å IVARETA GOD MILJØMESSIG- OG ØKONOMISK BÆREKRAFT.

I og rundt Skolekvartalet er det allerede etablert infrastruktur som vei, vann og avløp og det vil være bærekraftig å bygge videre på dette. En oppgradering av eksisterende infrastruktur og trafikksituasjon vil også bidra til å løse noen av dagens utfordringer i Skolekvartalet.

I Skolekvartalet ligger det til rette for arealeffektive løsninger med økt sambruk av eksisterende lokaler i de andre skolebygningene, idrettsanleggene og uteområdene. Det ligger til rette for å gjenbruke noe av den eksisterende barneskolens bygningsvolum og bygningsmaterialer. Dette kan ha stor miljømessig betydning.

Gode grunnforhold og gjenbruk av allerede opparbeidet tomteareal gir god miljømessig og økonomisk bærekraft. Alternativet vil være å grave ut og flytte store jordmasser på alternativ tomt på Lamarka, noe som vil være kostnadskrevende. Det bør også unngås å bygge i dyp myr, på grunn av store klimautslipp.

Sortland kommune eier arealene i Skolekvartalet, som allerede er regulert til skole. I Lamarka er det nødvendig å kjøpe arealer til ny skole, samt å omregulere området. Dette kan bli både tids- og kostnadskrevende, og er forbundet med større fremdriftsmessig og økonomisk risiko.

Skolekvartalets sentrale plassering med nærhet til en rekke andre funksjoner, vil med stor sannsynlighet bidra til at flere går og sykler, og vil dermed øke grønn mobilitet. Uavhengig av fremkomstmiddel vil det føre til at flere oppgaver kan løses på samme reise, som arbeid, skole, handel, kultur og service.

Etablering av en ny skole i Skolekvartalet, med størst mulig gjenbruk av eksisterende ressurser og med en miljømessig byggeprosess og trafikksikre løsninger, vil kunne ivareta miljømessig og økonomisk bærekraft på en god måte.

Bruk av eksisterende bygg er bærekraftig. Dette bygget kan brukes til ungdomshus. Foto: Team MDH + Studio Ellefsen

Sortlandshallen har gode bygningsmessige kvaliteter. Bygget bør rehabiliteres og universelt utformet hovedinngang plasseres på nedsiden. Foto: Kristine Røiri

Den nyeste delen av eksisterende barneskole kan gjenbrukes og inngå i nytt skoleanlegg hvis dette er hensiksmessig. Foto: Kristine Røiri

5. DEN NYE SKOLEN SKAL GI MULIGHET FOR SAMBRUK MELLOM FUNKSJONENE I SKOLEKVARTALET BÅDE UTE OG INNE, FOR ALLE BRUKERE PÅ DAGS- OG KVELDSTID. DET ETABLERES UNGDOMSHUS/ MILJØSTUE I SKOLEKVARTALET, SOM GIR TRYGGHET OG TILBUD FOR UNGDOMMEN.

Barn og unge i Sortland utrykker et klart behov for flere sosiale arenaer og lavterskeltilbud i sentrum og i lokale nærmiljø. En bevist utforming av ny barneskole i Skolekvartalet kan bidra til at Skolekvartalet blir mer pulserende og levende - en møteplass der alle kan kjenne seg hjemme. Et Skolekvartal med plass til både organiserte og uorganiserte aktiviteter på dag og kveldstid, gjør Sortland mer attraktiv som bo- og oppvekstkommune.

En skole er ikke lenger bare skole, men en motor for sosial bærekraft. Å ha flere skoler og en blanding av trinn på samme sted, bidrar til sosial interaksjon, møter og samarbeid på tvers av alder.

Plasseringen av Sortlandshallen og skolebygget gjør det mulig med sambruk: skolen kan bruke idrettshallene til små og store samlinger, og idretten med flere kan benytte skolearealene til overnatting, kafe og kurslokaler.

Hvordan skolen organiseres har betydning for hvem som kan bruke fasilitetene utenom skoletid. Spesialiserte læringsarealer som skolekjøkken, musikkrom, naturvitenskap og håndverk bør legges i de delene av skolen som er lett tilgjengelige utenfra. Skolens samlingsrom, hjerterommet, bør enkelt kunne brukes av publikum i forbindelse med skolens egne arrangementer, men også benyttes av organisasjoner eller lag utenfra. Dette legger grunnlag for en forsterking av fellesskap, aktiviteter og samhandling.

UNGDOMSHUS/MILJØSTUE

Det er behov for et uformelt og trygt møtested for unge på ettermiddags- og kveldstid. Det anbefales at det etableres et ungdomshus/miljøstue, sentralt plassert i Skolekvartalet, der voksne er til stede. Når det bygges ny barneskole, vil bygg C (lengst nordøst) frigjøres og kan benyttes til ungdomshus.

Skolekvartalet kan, gjennom de rette grepene, bli et enda mer kompakt og attraktivt sted som er et tilbud til alle innbyggerne og bidrar til å øke bostedsattraktiviteten.

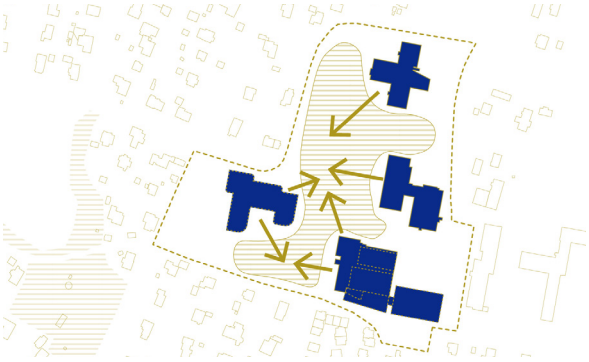

Sambruk av uteområder i skolekvartalet. Ill: Team BOGL

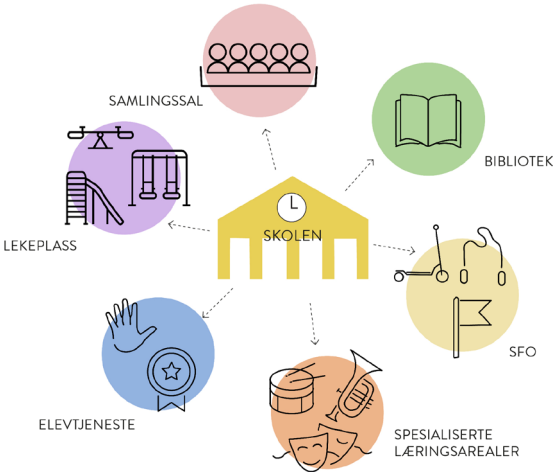

Skolen er først og fremst en læringsarena for elevene som går der, men kan også nå ut til andre brukere: Tilg jengeligg jøring av bibliotek og samlingssaler utover åpningstid samt utvikling av gode uterom og lekeområder koblet på byens offentlige rom er eksempel på dette. Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

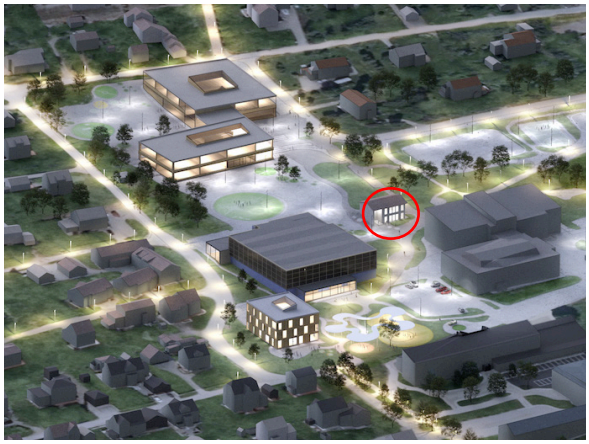

Ungdomshus/miljøstue som plassert sentralt i Skolekvartalet gir liv og et godt tilbud til de unge. Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

6. VED Å PLASSERE SKOLEN I NÆRHETEN AV SORTLANDSHALLEN, KULTURFABRIKKEN OG SVØMMEHALLEN KAN MAN TILBY VARIERT AKTIVITET I SKOLEHVERDAGEN.

Skolekvartalet er sentralt plassert og har gangavstand til viktige ressurser som Kulturfabrikken. Nærhet og gangavstand til andre hverdagslige destinasjoner som arbeidsplasser, handel og næringsliv, parker og sundet er også positivt for elevene i Skolekvartalet.

Korte avstander i trygge omgivelser gjør det enkelt å benytte ulike ressurser som ligger utenfor skolen og det gir variasjon og merverdi. Et mer trafikksikkert sentrum og sikker kryssing av Vesterålsgate vil bidra til at dette vil fungere enda bedre enn i dag.

En fremtidig svømmehall vil ha et større tilbud til flere brukere, og ved å flytte svømmehallen ut av Skolekvartalet unngår man at brukere av hallen skaper ekstra trafikk ved skolen, samtidig som nærhet til skolen opprettholdes.

Denne nærheten er viktig for ressursbruken i skolehverdagen og gir elevene i Skolekvartalet fortsatt god tilgang til svømmeopplæring.

Sortlandshallen er nær skolen og ivaretar skolens daglige behov for kroppsøvingsarealer. Hallen er også en nærressurs hvis man vil samle alle skolens elever.

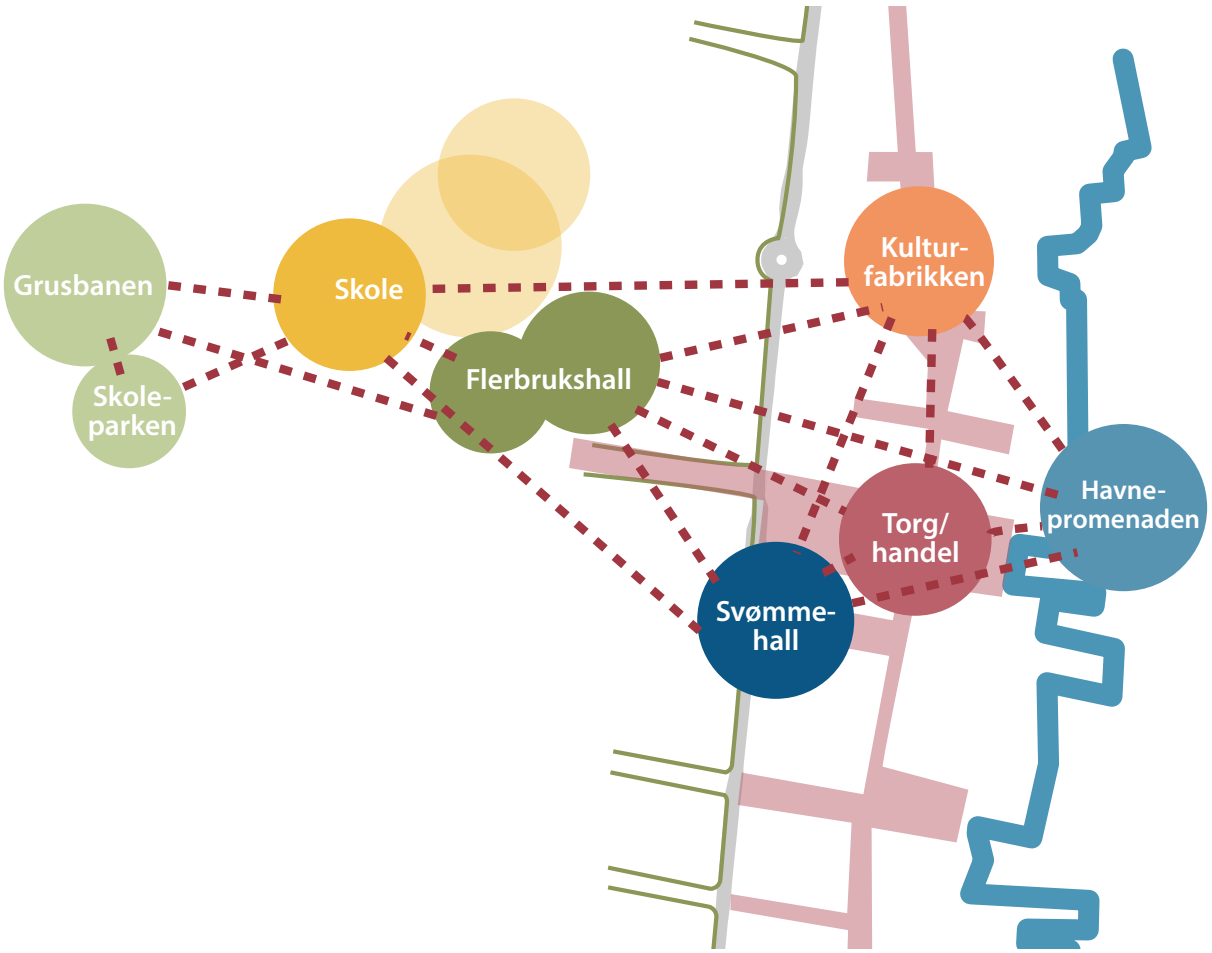

Illustrasjonen viser at Skolekvartalet ligger sentralt plassert og at man kan tilby varierte aktiviteter i skolehverdagen.
Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

IDRETTSANLEGGENE

7. SORTLANDSHALLEN BEVARES OG REHABILITERES. PARKETTHALLEN BEHOLDES, SVØMMEHALL BYGGES OM TIL NY BASISHALL/TURNHALL OG DET ETABLERES NY UNIVERSELT UTFORMET HOVEDINNGANG FRA NEDSIDEN.

Tekniske undersøkelser viser at hovedkonstruksjonen i Sortlandshallen er av god kvalitet, men at selve svømmebassenget er i dårlig stand. Det anbefales at eksisterende svømmehall bygges om til en basishall med fasiliteter for turn. Det ligger godt til rette for dette og en basishall vil ikke bare gi øket hallkapasitet, men også nye og varierte funksjoner for mange ulike brukere.

Eksisterende flerbrukshall med parkettgulv beholdes og eksisterende garderobeanlegg rehabiliteres for å få et moderne anlegg tilrettelagt for alle brukere.

Det anbefales at hovedinngangen legges på østsiden/nedsiden av Sortlandshallen. Dette vil hindre kjøring opp i Skolegata og kort avstand til parkeringsarealene. Ny hovedinngang skal være universelt utformet og det må etableres heis. Eksisterende inngang kan benyttes internt av skolene.

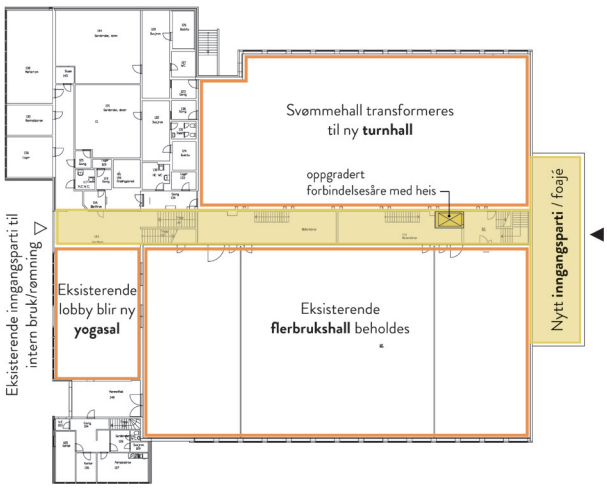

Sortlandshallen bevares og rehabiliteres. Parketthallen beholdes, svømmehall bygges om til ny basishall/turnhall og det etableres ny universelt utformet hovedinngang fra nedsiden.
Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

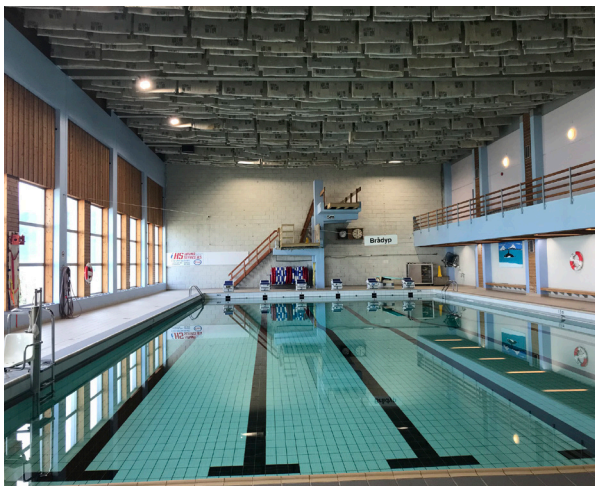

Eksisterende svømmehall transformeres til ny basishall/turnhall.
Foto: Team MDH + Studio Ellefsen

Eksempel på en turnhall.
Foto: Tove Lauluten

8. IDRETTSMILJØET PÅ LAMARKA STYRKES MED NY FLERBRUKSHALL PLASSERT VED BLÅBYHALLEN. MØTEPLASS OG NÆRMILJØANLEGG PLASSERES MELLOM BLÅBYHALLEN OG NY HALL. DET ETABLERES EGNE AREALER FOR ORGANISERTE OG IKKE ORGANISERTE AKTIVITETER BÅDE UTE OG INNE.

Sortland har behov for større hallkapasitet og ved å plassere ny flerbrukshall i umiddelbar nærhet til Blåbyhallen og idrettsparken vil idrettsmiljøet i Sortland styrkes og kommunens bostedsattraktivitet øke. I tillegg vil Lamarka skole få kort avstand til ny flerbrukshall.

Plasseringen knytter seg på og forsterker den grønne aktivitets- og rekreasjonsaksen som strekker seg fra Skolekvartalet til Frydenlundparken, de nyetablerte sandvolleyballbanene, hundeparken, friidrettsbanen, Tufteparken , Blåbyhallen og ny flerbrukshall. Aksen knyttes sammen av et etablert gang- og sykkelveinett.

Utvidelse med en eller flere flerbrukshaller i Idrettsparken vil gi fleksibilitet og gjøre at det er mulige med større arrangementer. Det ligger godt til rette for sambruk av infrastruktur og til å etablere gode og trafikksikre løsninger i området. Området er avsatt til idrettsformål, men den aktuelle tomten er privat og må erverves. Det er etablert ny atkomstvei inn til området med teknisk infrastruktur.

Et styrket idrettsmiljø i Lamarka vil bli en viktig møteplass for barn og unge, der målet er å tilby noe for alle. Ny flerbrukshall skal derfor også inneholde egne arealer for uorganisert idrett, der flest mulig inkluderes. Det foreslås at det satses på e-sport og det anbefales at det jobbes videre med dette. Det skal legges til rette for uorganisert idrett både ute og inne og etableres nærmiljøanlegg og en attraktiv møteplass for alle, mellom Blåbyhallen og ny flerbrukshall.

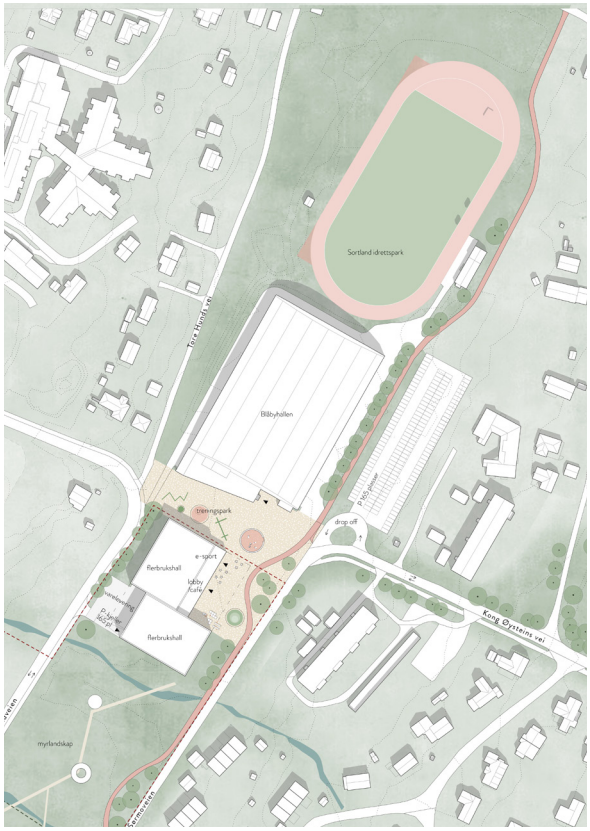

Idrettsmiljøet på Lamarka styrkes med ny flerbrukshall som plasseres ved Blåbyhallen. Møteplass og nærmiljøanlegg plasseres mellom Blåbyhallen og ny hall. Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

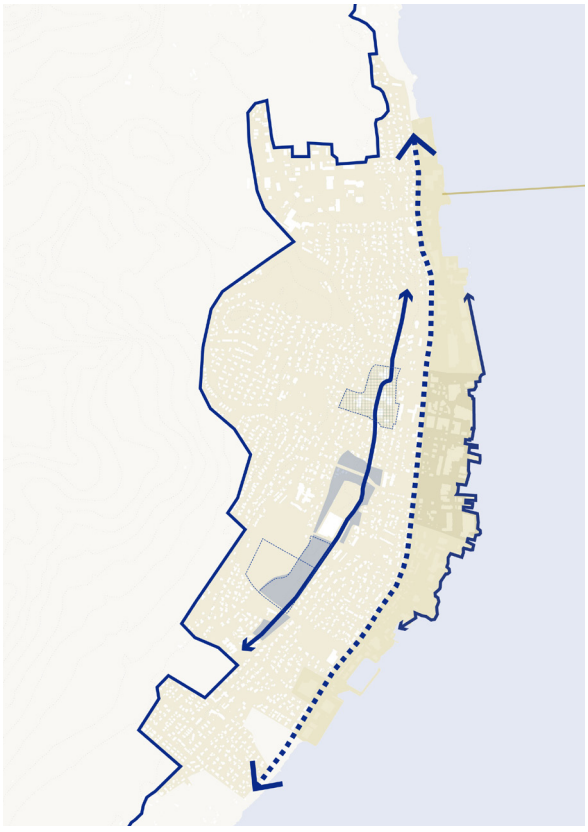

Plasseringen knytter seg på og forsterker den grønne aktivitets- og rekreasjonsaksen som strekker seg fra Skolekvartalet til Frydenlundparken. Ill.: Team BOGL

Et styrket idrettsmiljø i Lamarka vil bli en viktig møteplass for barn og unge, der målet er å tilby noe for alle. Illustrasjonen viser rom for e-sport og maker-space. Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

Tomteområdet består av myr (1-6 m), underbygget av gode morenemasser. Det er derfor behov for å grave ut og flytte store jordmasser. Dette er kostnadskrevende og ikke minst klimamessig utfordrende. Kommunen har et mål om 60 % utslippsreduksjon innen 2030, og de fleste av de aktuelle funksjonene er foreslått plassert på andre tomter. Når det gjelder plassering av ny flerbrukshall gir det stor merverdi med samlokalisering ved Blåbyhallen, slik det er beskrevet i avsnittene over.

For å få til mest mulig miljømessig bærekraft skal det bygges et kompakt og arealeffektivt anlegg. Det må vurderes om parkering/andre aktiviteter kan ligge i en underetasje, da denne uansett må graves ut.

Et styrket idrettsmiljø i Lamarka vil bli en viktig møteplass for unge, der målet er å tilby noe for alle. Ill: Team MDH + Studio Ellefsen

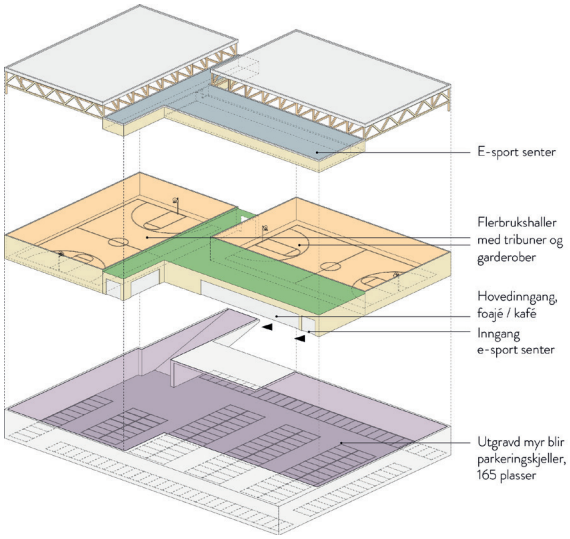

Diagram program flerbrukshall. Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

9. SVØMMEHALLEN PLASSERES I SENTRUM MED ATTRAKTIVE OG VARIERTE FASILITETER FOR HELE BEFOLKNINGEN I KOMMUNEN. SVØMMEHALLEN SKAL VÆRE UTADVENDT OG PAVILJONGPARKEN OPPGRADERES TIL EN ATTRAKTIV MØTEPLASS. MULIGHETER FOR SAMBRUK MED HELSEHUS/ FRISKHUS OG PRIVAT NÆRINGSLIV SKAL VURDERES.

Plassering og arealbehov. Svømmehallen foreslås plassert på Bankplassen, den kommunale tomten mellom Vesterålgate og Kjøpmannsgate. Arealstudier viser at det er mulig å få plass til enten stor eller liten svømmehall, med henholdsvis stort basseng (ti baner) eller lite basseng (seks baner). Studien viser at stort basseng med ti baner er mulig, men det blir trangt på tomten.

Innhold: Det skal etableres en fremtidsrettet og smart svømmehall med attraktive fasiliteter og med større kapasitet og brukertid enn dagens anlegg. Svømmehallen skal ha fasiliteter for hele befolkningen med blant annet opplærings-/terapibasseng (varmtvann) og det skal tilrettelegges for fleksibel bruk der ulike grupper kan benytte anlegget samtidig.

I bybildet: Fremtidig svømmehall skal være utadvendt og ha offentlig program, som kaféareal som støtter selve svømmehalls funksjonen, aktiverer sentrum og bidrar til et tryggere bybilde. Bygget skal ha en arkitektur som gir åpenhet og merverdi til nærområdet. Paviljongparken bør oppgraderes og brukes som forplass og trafikkbildet i Torggata må vurderes. En slik plassering vil føre til god synergi med byrom og aktivering gjennom døgnet.

Mobilitet: Den sentrale plasseringen legger til rette for at mange av brukerne kan gå eller sykle til svømmehallen, men det må også være tilrettelagt for besøkende fra hele regionen som kommer med buss eller bil. Plasseringen nært kollektivknutepunkt (bussterminalen) er svært positivt. Det ligger til rette for å etablere nye parkeringsplasser, med eventuelt parkeringshus på tilstøtende kommunalt areal mot sør (brannstasjonstomta).

Samlokalisering: Svømmehallen er et innendørs offentlig rom til bruk hele året, og treffer alle aldersgrupper. Svømmehallfunksjonen skaper aktivitet fra morgen til kveld hele uken. Den kan med fordel kobles opp mot andre rekreative, medisinske, kommersielle eller sosiale programmer, i samme bygg eller i området rundt, for å skape ytterligere og hensiktsmessig synergi med svømmehallen. Det bør legges til rette for at svømmehallen kan utvides med flere funksjoner og det er hensiktsmessig og knytte noen av funksjonene i et helsehus opp mot ny svømmehall.

Eksempel på materialitet i svømmehall, Evenes. Foto: MDH Arkitekter

Eksempel på svømmehall i sentrum som skaper liv og trygghet. Ulstein arena - kombinert flerbrukshall, klatrehall, svømmehall og bibliotek. Lund+Slaatto Arkitekter Foto: Per Eide Studio

BYUTVIKLINGSSTRATEGI

10. SENTRUMSAKSEN STYRKES GJENNOM PLASSERING AV NY SVØMMEHALL, OPPGRADERING AV SORTLANDSHALLEN OG NY BARNESKOLE. DET SKAL VURDERES OM ANDRE FUNKSJONER KAN LEGGES LANGS AKSEN FOR Å BIDRA TIL ATTRAKTIVITET.

Ved å se Skolekvartalet som del av sentrumsutviklingen, hvor utvikling av nye, overlappende funksjoner og romforløp kommer hele byen til gode, sikrer man en mer helhetlig og hensiktsmessig byutvikling. Ved å se organiserte og ikke-organisert fritidsaktiviteter i sammenheng, kan man øke inkludering og deltagelse på tvers av interesser og generasjoner. Samlet vil områdene bidra til å styrke sentrumskjernen spesielt og Sortland generelt, med vekt på en langsiktig, bærekraftig byutvikling.

Det anbefales å bygge videre på eksisterende kvaliteter og å satse på byreparasjon av det som allerede finnes. Å plassere viktige funksjoner langs aksen bidrar til å koble byen på tvers og forsterke etablerte og viktige møtesteder.

Dette grepet vil bygge opp rundt kommunens ambisjon om et kompakt og pulserende sentrum med gåavstand mellom viktige funksjoner.

Vesterålsgata er i dag et skille mellom et «grått» sentrum og «grønne» boligområder. Å styrke forbindelsene mellom marka, byen og havnepromenaden, samt på tvers fra Skolekvartalet til Lamarka, er overordnede mål.

Skolen er først og fremst en læringsarena for elevene som går der, men kan også nå ut til andre brukere. Tilgjengeliggjøring av bibliotek og samlingssaler utover åpningstid samt utvikling av gode uterom og lekeområder koblet på byens offentlige rom er eksempel på dette. Skolen kan bruke sentrumsaksens byrom som en ressurs, for eksempel ved å etablere uteskole på flytebrygge ved torget og havnepromenaden.

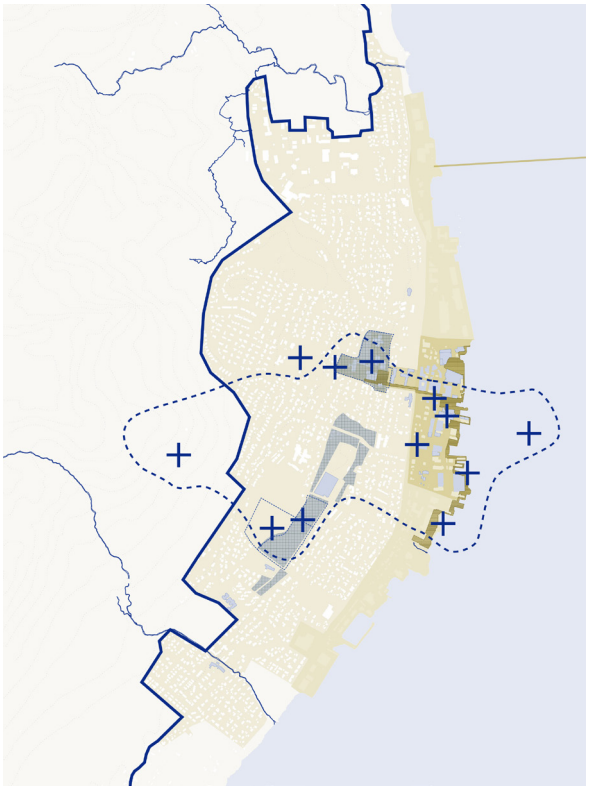

Sentrumsaksen styrkes gjennom plassering av ny svømmehall, oppgradering av Sortlands hallen og ny barneskole, og andre program som støtter opp under den koblede byen. Ill.: Team BOGL

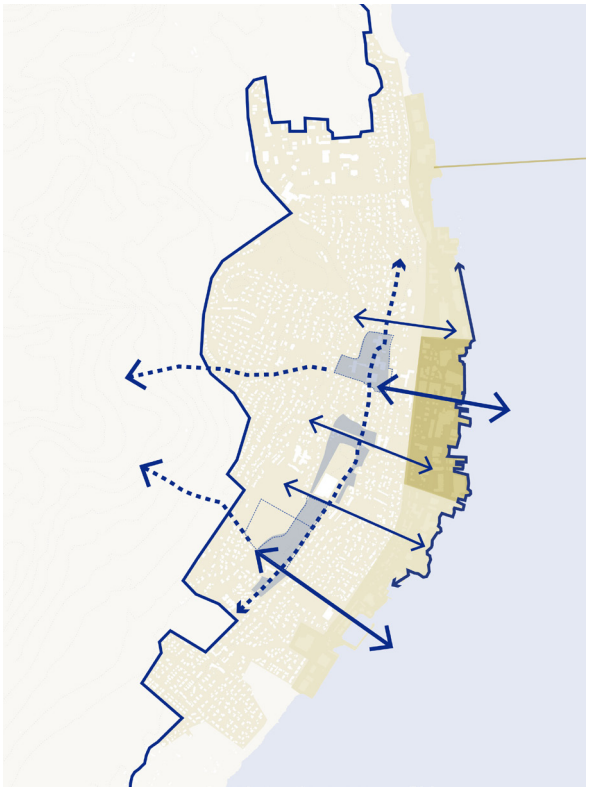

Det anbefales å koble byen på tvers med grønne forbindelseslinjer mellom marka og sundet. Ill.: Team BOGL

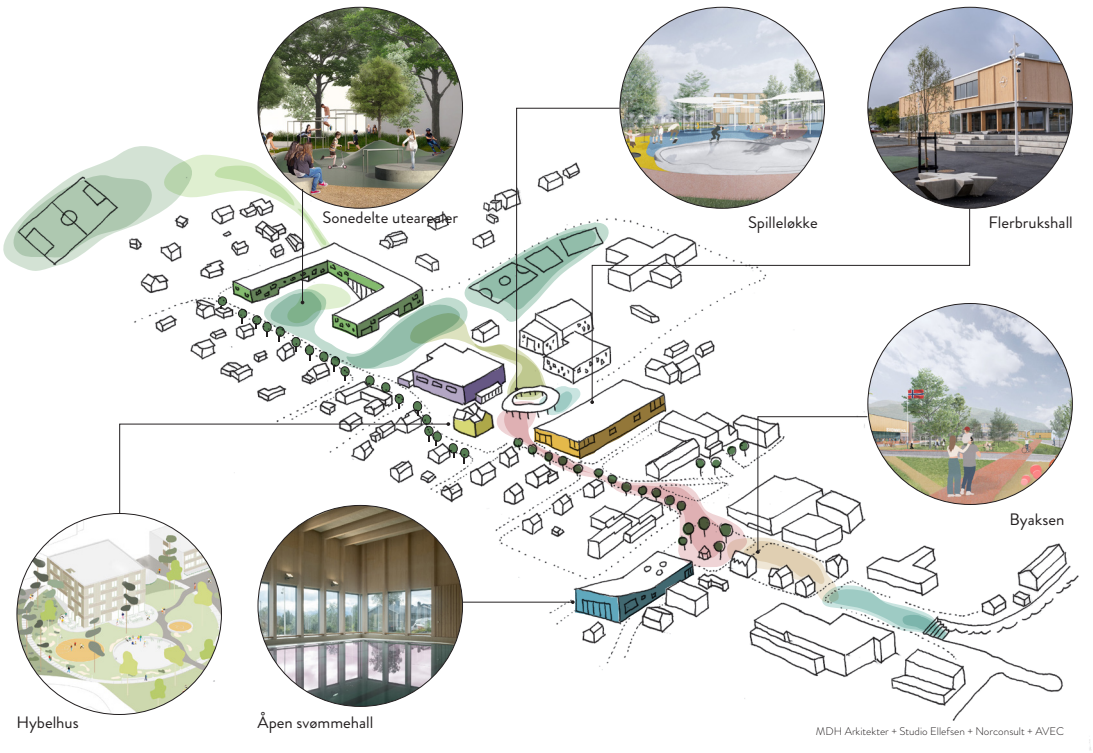

Illustrasjonene viser andre funksjoner som kan legges langs aksen for å bidra til knytte byen sammen på tvers av Vesterålsgata.
Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

11. GRØNN MOBILITET STYRKES VED Å ETABLERE SIKKER KRYSSING AV VESTERÅLSGATE. ET GODT GANG- OG SYKKELVEINETT SAMMEN MED GODE LOKALE KOLLEKTIVLØSNINGER SKAL SIKRE AT FLEST MULIG KAN BENYTTE ANLEGGENE.

Kryssing av Vesterålsgate: Vesterålsgate FV82, med sin sentrale plassering gjennom regionsenteret, er avgjørende for Sortlands utvikling fremover. Fylkesveien er tungt trafikkert (ÅDT på 11.000) og har et sammensatt trafikkbilde med myke trafikanter, lokal- og gjennomgangstrafikk samt kollektivtrafikk. Veien deler sentrum i to, og skal vi ta ut potensialet i stedsutviklingen må øst- og vestsiden av fylkesveien knyttes sammen, slik at vi kan utvikle et helhetlig sted. For å kunne oppleve Sortland sentrum som et kompakt sted med ulike funksjoner i nærheten av hverandre, forutsetter det en sikker og tydelig kryssing av Vesterålsgate i sentrumsaksen. Arbeid med en Sortlandspakke er i oppstartsfasen, der helhetlig utforming av Vesterålsgate med økt prioritering av myke trafikanter står sentralt.

Gang og sykkelveinett: Mens flere av bygdene mangler gang- og sykkelveier er de i Sortland tettsted relativt godt utbygget. God belysning og sikre kryssinger er viktig for bruken. Idrettsanlegg og skoler er plassert på ulike områder, men med korte avstander. Gode grønne forbindelser er avgjørende for å gi et best mulig tilbud til alle, minske utslipp og bedre folkehelsen. Lamarka skole, idrettsparken og Skolekvartalet er knyttet sammen i en grønn nord-sør akse. Langs aksen ligger også Frydenlundparken, sandvolleyballbaner, tuftepark og barnehage. Denne grønne aktivitetsaksen er en viktig kvalitet og kan videreutvikles. Med flere utadrettede funksjoner, møteplasser og god belysning, blir den tryggere og mer attraktiv å bruke.

Kollektivløsninger. Kommunen har i dag ikke et lokalt kollektivtilbud, og det fører til mye intern kjøring til ulike aktiviteter. Etablering av et lokalt kollektivtilbud mellom bygdene og tettstedet og internt i tettstedet, vil kunne redusere interntrafikk, øke trafikksikkerheten og gi flere innbyggere mulighet til å delta på aktiviteter. Det bør jobbes videre i samarbeid med fylkeskommunen om lokale kollektivløsninger.

Skolekvartalet har langt flere publikumsrettede funksjoner innenfor 10-minutters-byen. Ill,: Team BOGL

I LAG OM FREMTIDAS SORTLAND – RAUS, ATTRAKTIV OG BÆREKRAFTIG

FRA KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

12. SORTLAND ER GRØNT OG SMART. DET ER MILJØMESSIG BÆREKRAFTIG Å BYGGE SMARTE NYE BYGG, BRUKE EKSISTERENDE BYGG OG BYGGE PÅ MINST MULIG MYR. DET SKAL LEGGES TIL RETTE FOR GRØNN MOBILITET.

Det grønne skiftet handler om hvordan Norge skal bli et lavutslippsland innen 2050. Sortland har vedtatt å redusere sitt klimagassutslipp med 60 prosent innen 2030, samtidig som vi skal opprettholde en god levestandard. Ved å tenke smart og langsiktig kan vi nå dette målet. Gjennom fortetting i vekstområder, flerbruk av arealer og ved å plassere viktige funksjoner som skole og idretts-/svømmehall sentralt og i nærheten av andre publikumsfunksjoner, kan vi redusere arealbruken, behovet for kjøring og gjøre det enkelt å ta miljøvennlige valg.

Byggebransjen står for en stor andel av dagens utslipp gjennom byggeprosess, materialbruk og drift. I kommunale nybyggbygg og anlegg må det benyttes miljøvennlige materialer og planlegges for smarte og miljøvennlige løsninger for drift. Byggene skal være robuste og av god kvalitet. Gjennom å planlegge og bygge med fleksible løsninger i alle offentlige bygg og anlegg, skal det legges til rette for sambruk og alternativ bruk i fremtiden. Innovasjon og teknologiutvikling er en nøkkel til det grønne skiftet.

I Skolekvartalet skal mest mulig av eksisterende bygg og anlegg gjenbrukes der det er hensiktsmessig, det samme gjelder for infrastruktur og uteområder. Sortlandshallen skal bevares og rehabiliteres/ombygges. Fjerning av myr medfører CO_2-dannelse og er en utfordring ved bygging i Lamarka. Dette er en av flere grunner til at det ikke anbefales skole på Lamarka. CO_2-utslipp fra utgravd myr ved bygging av en ny stor barneskole antas å tilsvare 28 års driftsutslipp. Ved å begrense bygging i myr til kun idrettshall, vil utslippet reduseres betraktelig, men det er likefult en stor utfordring for å kunne ivareta kommunes miljømål.

Myralandskapet har en høy naturkvalitet og kan benyttes som ressurs i nærmiljøet, uten at den graves opp.
Ill.: Team BOGL

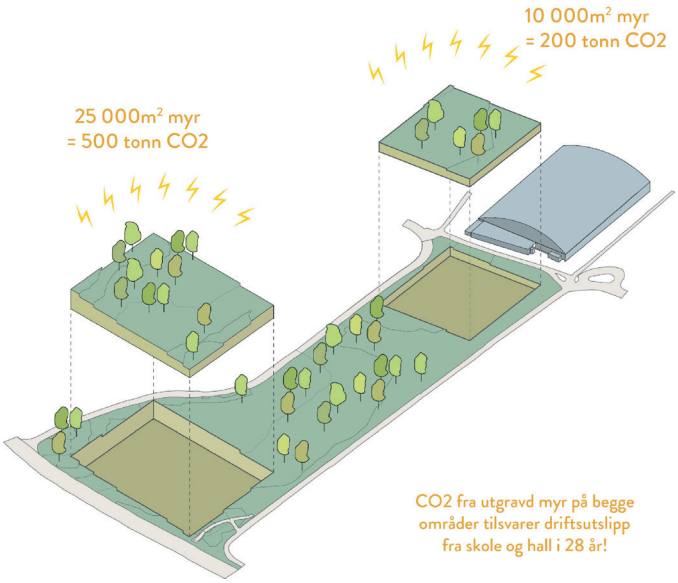

Fjerning av myr medfører CO_2-dannelse og er en utfordring ved bygging i Lamarka. Ill.: Team MDH + Studio Ellefsen

13. SORTLAND ER RAUST OG HELSEFREMMENDE. DET ER SOSIALT BÆREKRAFTIG Å SATSE PÅ UNGDOMMEN OG GI GODE TILBUD TIL HELE BEFOLKNINGEN. DET SKAL SKAPES FELLES MØTEPLASSER FOR ALLE.

God helse er samfunnets viktigste kapital og den enkeltes forutsetning for å utvikle seg og delta i samfunnet. Vi må sørge for at alle har gode oppvekstkår, trygge rammer og universelle løsninger som gjør det lett å ta sunne valg for seg og sine medborgere. Mangel på gode møteplasser, dårlig hallkapasitet og manglende tilbud for uorganisert idrett gir mindre tilbud og valgfrihet, og fører til at noen faller utenfor. Undersøkelser viser at vi må satse på ungdommen dersom vi skal skape et mer attraktivt sted. Alle brukergrupper skal inkluderes, det skal legges til rette for at den voksende eldre generasjonen kan ha et aktivt og sosialt liv. Innbyggerne sitter med kunnskap om behov og muligheter, bred medvirkning i den videre prosessen skal ivaretas.

Det må satses på skole og idrett i årene fremover. Skolen og fritidsaktiviteter opptar mesteparten av de unges hverdag og er viktige arenaer for tilhørighet, opplevelse av felleskap og stedsidentitet. Skal flest mulig inkluderes er plassering, innhold og utforming av både skole- og idrettsbygg avgjørende. Fleksibel bruk, utadvendte funksjoner, varierte aktiviteter og gode møteplasser inne og ute må ligge til grunn for både skole og idrettsbygg. En sentral plassering av ny barneskole og svømmehall gjør at flest barn og unge får gang- og sykkelavstand. En sentral plassering gir merverdi til stedsutviklingen. Svømmehallen vil skape liv og nye møteplasser i sentrum og bidra til at sentrum blir et tryggere og mer attraktivt sted å være.

Aktivitet i Skolekvartalet. Foto: Kristine Røiri

14. SORTLAND SKAL VÆRE HANDLEKRAFTIG OG INNOVATIV. DET ER ØKONOMISK BÆREKRAFTIG Å TENKE SMART VED KOMMUNALE INVESTERINGER, LØSE FLERE OPPGAVER I HVERT PROSJEKT OG TENKE HELHETLIG OG LANGSIKTIG. DET SKAL SAMARBEIDES MELLOM ULIKE AKTØRER VED UTVIKLING OG BRUK AV SKOLE- OG IDRETTSANLEGGENE I SORTLAND.

Med begrensede økonomiske ressurser vil ikke kommunen ha mulighet til å gjøre alle de investeringene vi ønsker i skole og hall de neste årene. I tillegg kommer investering i annen sosial infrastruktur som sykehjem, barnehage og helsehus. Investeringer må sees i et helhetlig og langsiktig perspektiv og vi må tenke smart. I enhver nyinvestering skal det være mål om å løse flere oppgaver.

Arkitektteamene viser dette blant annet i forslag om etablering av svømmehall langs byaksen med Paviljongparken som forplass. Dette vil bidra til en oppgradering av Paviljonparken. På samme måte vil en ny barneskole i Skolekvartalet bidra til at alle elevene i Skolekvartalet får en tryggere trafikksituasjon, ved at man får ryddet opp i dagens dårlige trafikksituasjon. Bruk og utvikling av kommunale bygg og eiendomer til byreparasjon kan være smart og bør alltid vurderes.

Fremtidige skole- og hallanlegg skal benyttes av mange brukere og ulike aktører på dag- og kveldstid. En utvidet bruk betyr også en mulighet til å ha mange aktører med på laget i etablering og drift. Dette gjelde spesielt for svømme- og idrettshallene, der næringslivet, idrettslagene og andre frivillige er viktige ressurser både i planlegging, gjennomføring og finansiering. Samskaping om viktige anlegg gir forankring, eierskap og ikke minst muligheter for å se på tilleggsfunksjoner, flerbruk og flere finansieringskilder. Dette kan bidra til en raskere realisering og rimeligere driftskostnader. I den videre prosessen skal ulike aktører inviteres til samarbeid, der det er aktuelt.

En dag på Sortland. Gjennom å plassere funksjoner i samme område skaper man muligheter for at ulike grupper kan være i nærheten av hverandre, sosialt mangfold og trygghet. Ill: Team MDH + Studio Ellefsen

VALG FOR VEIEN VIDERE

Parallelloppdraget skulle beskrive hvilket lokaliseringsalternativ som kan gi Sortland den mest fremtidsrettede og beste barneskolen. I tillegg hvilken tomt et nytt anlegg med idretts- og svømmehall kan plasseres på, for å gi bærekraftige anlegg med høy kvalitet for innbyggere og besøkende. Det skulle også vise hvordan denne investeringen på best mulig måte kan bidra til en bærekraftig og attraktiv stedsutvikling for Sortland.

Rådene fra vurderingskommiteen er basert på utredninger og presentasjoner fra de to arkitektteamene, prosessveiledning fra Bylivssenteret, kalkyler fra Bygganalyse og innspill fra innbyggerne. Vurderingskommiteen gir sine anbefalinger om hvilke tomtevalg som vil gi det beste resultatet for barn og unge i Sortland samt Sortlands utvikling som helhet.

Komiteen har ikke tatt stilling til rekkefølge og tidsperspektiv på investeringene eller størrelse på ny skole, idrettshall eller svømmehall. Rådene fra vurderingskommiteen kan oppsummeres i tre punkter.

1. Det anbefales å bygge ny Sortland barneskole i «Skolekvartalet». Her er det lagt stor vekt på en fremtidsrettet skole, kvalitet på uteareal, trygg trafikkavvikling og muligheter for sambruk av det nye skolebygget til aktiviteter også utenom skoletiden.
2. Det anbefales videre å bygge om Sortlandshallen, bygge nye flerbrukshaller i Lamarka og nytt svømmeanlegg i sentrum.
3. Det anbefales at sentrumsaksen styrkes, både gjennom plassering av sosial infrastruktur og ved sikker kryssing av Vesterålsgate.

Totalt er det beregnet at dette vil medføre brutto investeringer på mer enn en milliard kroner, avhengig av størrelse på skole og svømmehall. Idrettsanlegg vil kunne delfinansieres med hjelp av tippemidler og planlegging av disse anleggene må tilrettelegges slik at man blir søknadsberettiget på slike midler. I økonomiplanen for inneværende fireårs periode, er det kun satt av 230 millioner til Sortland barneskole, samt 17 millioner til oppstart av bygging av hall på Strand.

Kommunestyret i Sortland la 11.11.21 forslag til kommuneplanens samfunnsdel med langsiktig arealstrategi for 2022 – 2034 ut på høring. Foreslått visjon er «Ilag om framtidas Sortland – raus, attraktiv og bærekraftig». Her angis at bærekraftig betyr at vi «i alle valg vi tar, tenker på fremtidens generasjoner, miljø og naturmangfold».

Gjennom økonomiplanarbeidet høsten 2021, ble det tydeliggjort at Sortland kommunes økonomi er under press. Det er ubalanse i driften som medfører at det i inneværende økonomiplanperiode tæres på oppsparte midler for å ivareta det vedtatte driftsnivået og ønskede investeringer. Dette er en utvikling som ikke er bærekraftig over tid, derfor har kommunestyret vedtatt at det skal igangsettes et større arbeid for å bringe driften i balanse. Dette er perspektiver som også må vurderes når man skal gjøre valg om hvilke investeringer som skal prioriteres.

Ny barneskole i sentrum og nye idrettsbygg er store investeringer for Sortland kommune. Valgene som tas får betydning for drift og investeringer for kommunen i et helt generasjonsperspektiv. Med mål om å oppnå balanse i økonomien, bør investeringer bidra til reduserte driftsutgifter som igjen kan bidra til å forsvare økte utgifter til renter og avdrag. Tidsramme for investeringer må vurderes i sammenheng med prosess for drift i balanse for å sikre at beslutningene bidrar til økonomisk bærekraft. Med dette som bakgrunn er det viktig å se mulige framtidige investeringer som deler av en større helhet og at man i det videre avklarer rekkefølge, størrelse på skole og idrettsbygg slik at det kan gjøres vurderinger av når det vil være mulig å gjennomføre de ulike prosjektene basert på tilgjengelige ressurser.

I tillegg til bestilling på utredning av plassering av skole og haller, har kommunedirektøren bestilling på utredning av ny barnehage i sentrum. Det er også igangsatt arbeid med strategi for parkering og grønn mobilitet, samt arbeid med å sikre god trafikkavvikling i Vesterålsgata. Det er naturlig at disse prosessene sees i sammenheng for å sikre at investeringene i størst mulig grad understøtter hverandre.

Kommunedirektøren legger til grunn at det først skal bygges ny barneskole da dette er prioritert i økonomiplanperioden, og at det deretter skal bygges hall på Strand. Vurderingskommiteen har ikke vurdert stor eller liten skole, og heller ikke vurdert hvordan hall på Strand påvirkes av anbefalinger om hallstruktur. For å komme videre i arbeidet, er det viktig med en rask avklaring på om det skal bygges stor eller liten barneskole, og hvordan hall på Strand skal prioriteres i forhold til øvrige haller i kommunen.

Rita Johnsen
Kommunedirektør
Sortland Kommune

OPPSUMMERING AV BIDRAGENE FRA TEAMENE

Oppsummering av teamets forslag. Se hele forslaget på kommunens hjemmeside

AKTIVE SORTLAND

TEAM

MDH ARKITEKTER AS

STUDIO ELLEFSEN

I SAMARBEID MED AVEC OG NORCONSULT

TO BYPROSJEKTER

I arbeidet med begge tomtene har teamet vektlagt å undersøke hvilke merverdier prosjektene kan gi byen, både med tanke på romlig kvalitet, flerbruk, bærekraft, programmering og infrastruktur. Det er både fordeler og ulemper knyttet til begge tomter, men Skolekvartalet kommer overordnet best ut som alternativ.

Det anbefalte grepet baseres på forslaget for Skole-kvartalet, men anbefaler i tillegg å styrke fritidsmiljøet rundt Blåbyhallen i en syntese de mener gir mest tilbake til Sortland by i form av merverdi og synergier for bybruk på Sortland.

Vesterålsgata er i dag et skille mellom et «grått» sentrum og «grønne» boligområder. Målet er å styrke forbindelsene på langs og på tvers.

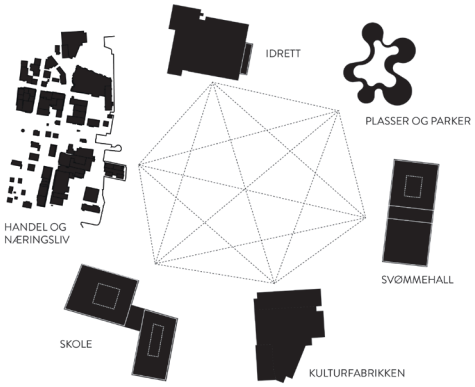

Ved å plassere viktige bygningsfunksjoner og plassrom i nærheten av hverandre skapes grunnlag for nye og mer sosialt bærekraftige synergier og merbruk på tvers av funksjoner.

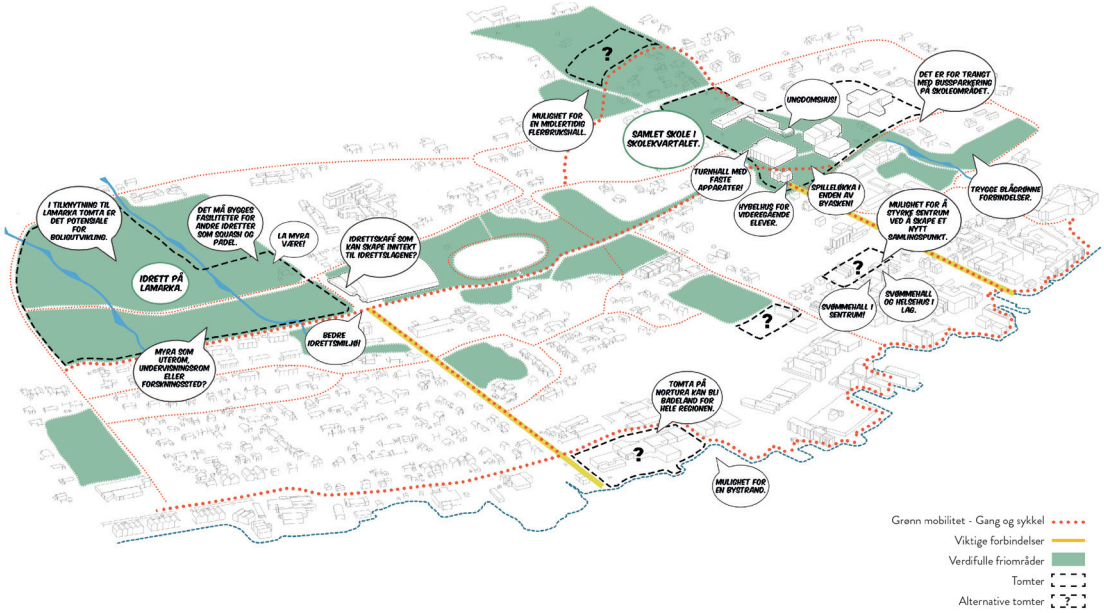

Økt grønn mobilitet kan oppnås ved å styrkeforbindelsene mellom marka og byen, samt mellom Lamarka og Skolekvartalet, på måter som gjør det attraktivt å sykle eller gå fremfor å kjøre bil. Dette handler både om å opparbeide nye gang og sykkelstier og å aktivisere plassrom og gateløp gjennom formgivning og programmering.

MERVERDI OG SYNERGIER FOR STEDSUTVIKLING

Vesterålsgata er i dag et skille mellom et «grått» sentrum og «grønne» boligområder. Overordnede mål er å styrke forbindelsene mellom marka, byen og havnepromenaden, samt på tvers fra Skolekvartalet til Lamarka.

Merbruk vil gjøre at bygninger aktiviseres på ulike tider av døgnet og gi mer ressurseffektive bygg. Ved å plassere viktige bygningsfunksjoner og plassrom i nærheten av hverandre skapes grunnlag for nye og mer sosialt bærekraftige synergier og merbruk på tvers av funksjoner.

Skolen er først og fremst en læringsarena for elevene som går der, men kan også nå ut til andre brukere for eksempel ved å tilgjengeliggjøre bibliotek og samlingssaler utover åpningstid. Utvikling av gode uterom og lekeområder koblet på byens offentlige rom er eksempel på hvordan skolen kan gi merverdi til byen.

Alle Illustrasjoner: Team MDH + Studio Ellefsen

LAMARKA

Lamarka er lett tilgjengelig, har mye plass og kan ses i forlengelse av eksisterende funksjoner som Blåbyhallen. To flerbrukshaller plasseres mot Blåbyhallen med aktivitetspark i det nye plassrommet mellom bygningene. Flerbrukshallen tenkes også kombinert med et e-sport-senter og kafé. Ny barneskole legges sør på tomta. Lamarka ligger ikke like tett på sentrum som Skolekvartalet, men er lett tilgjengelig og naturvakkert. Landskapet på Lamarka består av myr, som binder opp store mengder CO_2, og det er derfor store klima- og miljø-fordeler av å gjøre minst mulig inngrep i myra.

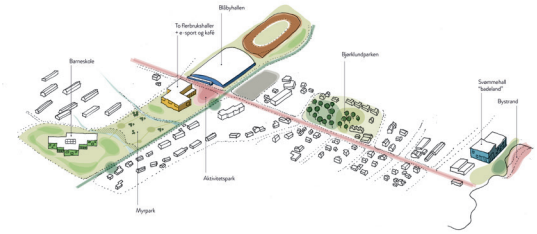

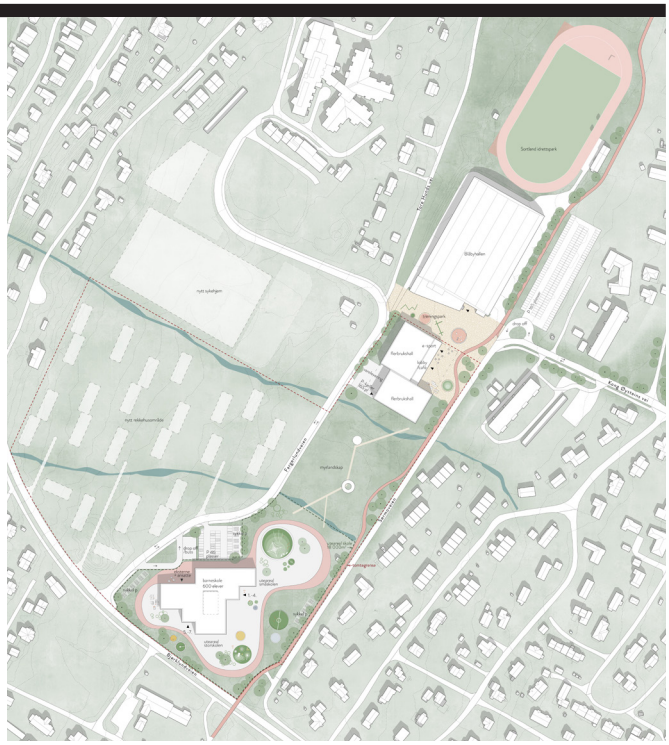

Stor skolefor 600 elever i Lamarka. To flerbrukshaller plasseres mot Blåbyhallen med aktivitetspark mellom bygningene.

SKOLEKVARTALET

Skolekvartalets styrke er nærheten til bykjernen og marka, hvor merverdien ligger i å utvikle området som del av en overordnet byutviklingsstrategi for sentrum. Bygrepet for Skolekvartalet kobler Skoleparken og Grusbanen langs Skolegata ned til torget. Gjennom plassrom som «Spilleløkka» og nye funksjoner er målet å lage en tryggere skolevei, en bedre kobling mot sentrum, etablere nye treffsteder og aktiviteter for barn og unge, samt legge til rette for utvidelse av barneskolen. I planen transformeres Sortlandshallen til turn- og flerbrukshall, skolebygg C ombygges til ungdomshus og nytt hybelhus etableres på Rødskoletomta.

De foreslår ombruk og utbygging av skolebygget for 600 elever, men det kan etableres skole for 280 elever med utvidelsesmulighet på opp til 600 elever. Mot sør og øst ligger skolegården, med sonedelte uteområder og innganger med bilfri adkomst for elevene. Bussen flyttes ut av Skolekvartalet.

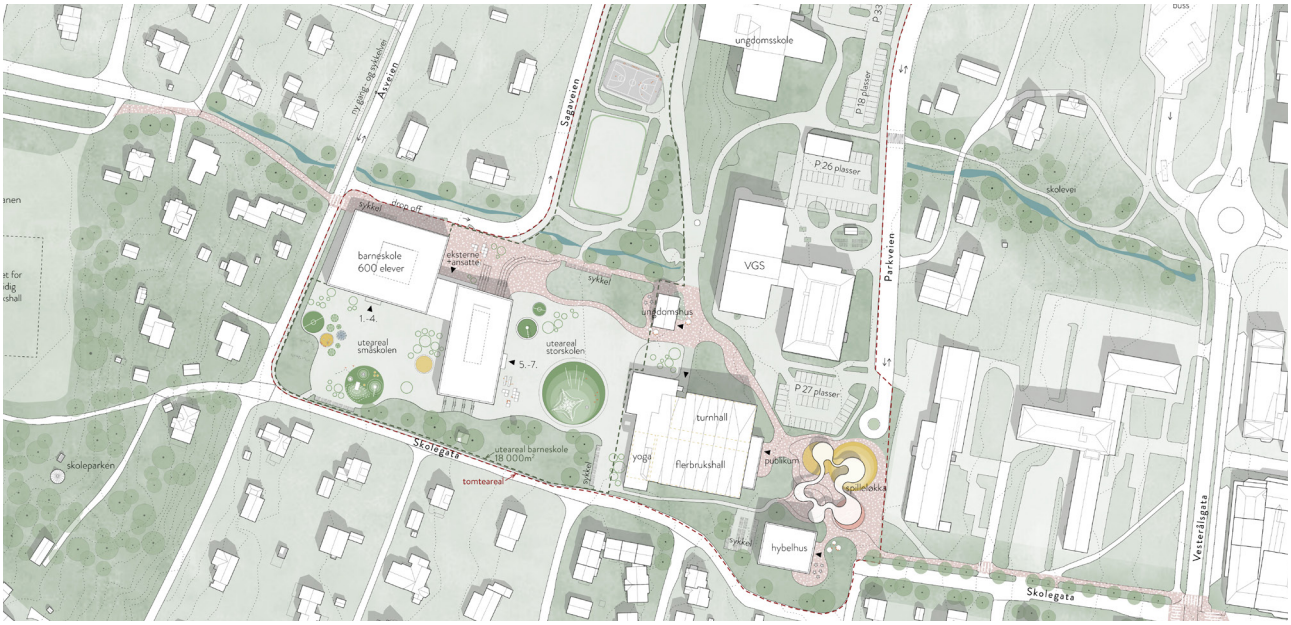

Stor skole for 600 elever i Skolekvartalet.

Alle Illustrasjoner: Team MDH + Studio Ellefsen

ANBEFALT GREP - NY SKOLE OG HALLSTRUKTUR

Det anbefalte prosjektforslaget inneholder elementer fra både Skolekvartalet og Lamarka. En slik syntese mener de gir mest tilbake til Sortland by, i form av merverdi og synergier for bybruk. Teamet mener at Skolekvartalet er den tomta som egner seg best for etablering av nytt skolebygg. Nærheten til andre sentrumsfunksjoner, transformasjonspotensialet til Sortlandshallen og muligheten for å etablere nye byrom og treffsteder har vært utslagsgivende.

I forslaget transformeres Sortlandshallen til turn- og flerbrukshall, og det bygges nytt hybelhus på Rødskoletomta. Ungdomshuset legges i skolebygning C. Videre foreslås det å legge ny svømmehall ved Paviljongparken, gjerne knyttet til et mobilitetshus i underetasjen. I tillegg foreslås det å etablere to flerbrukshaller samt e-sportsenter, kafé og aktivitetspark på Lamarka, for å styrke idrettsmiljøet.

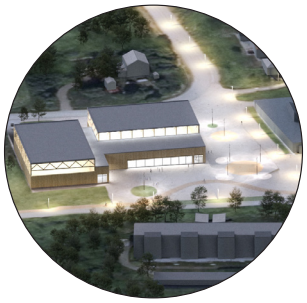

Flerbrukshall med e-sport senter og utendørs torg med aktivitetspark.

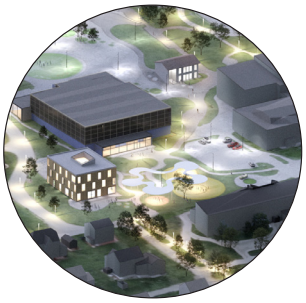

Ungdomshus, hybelhus og spilleløkke med skatepark.

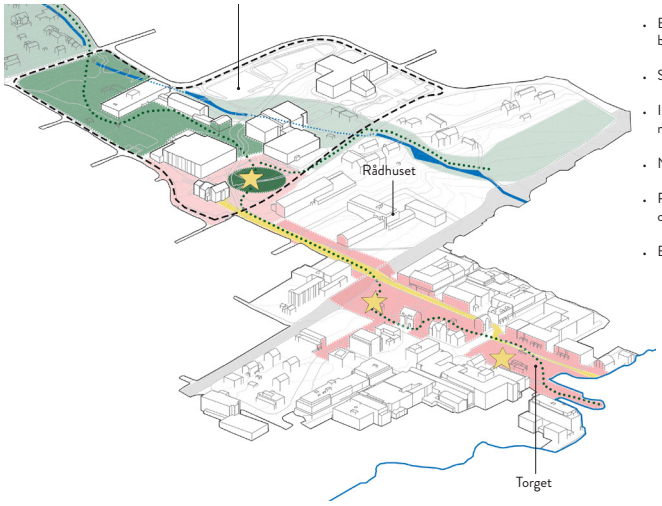

Suksesskriterier for skolekvartalet.

- Eksisterende skole skal kunne brukes under bygging av ny
- Stor nok skolegård
- Inngangen til flerbrukshallen flyttes til en mer nøytral sone
- Nytt trafikkmønster for buss
- Programmene knytter seg på torg og byrom og forsterker sambruk med byen
- Byaksen forsterkes med spilleløkke/torg

Et utadrettet hybelhus i Skolekvartalet som bidrar til aktivitet i sentrumsaksen. Når bussen flyttes ut kan det etableres en spilløkke.

Et hybelhus kan gi trivsel og trygghet for unge som kommer til Sortland for å gå på skole.

SVØMMEHALL SOM BYFUNKSJON

Svømmehallen er et innendørs offentlig rom til bruk hele året, som treffer alle aldersgrupper. Svømmehallfunksjonen skaper aktivitet fra morgen til kveld hele uken, og kan med fordel kobles opp mot andre rekreative, medisinske, kommersielle eller sosiale aktiviteter, i samme bygg eller i området rundt. Svømmehallen tiltrekker seg besøkende fra hele regionen, og kan ses i kontekst av et nytt mobilitetshus for parkering og delekonsepter for bil og sykkel.

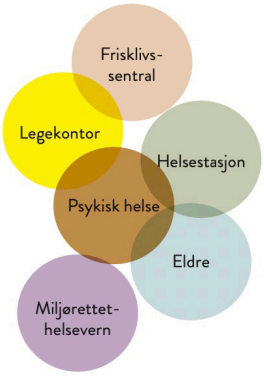

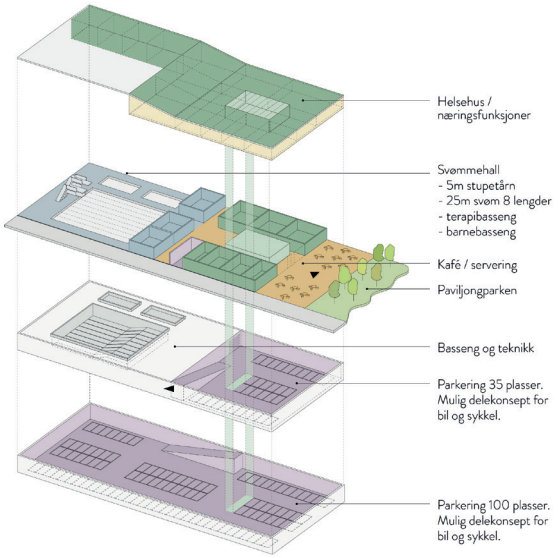

Diagram som viser svømmehall med helsehus og parkeringsanlegg plassert på Bankplassen og den gamle brannstasjonstomta.

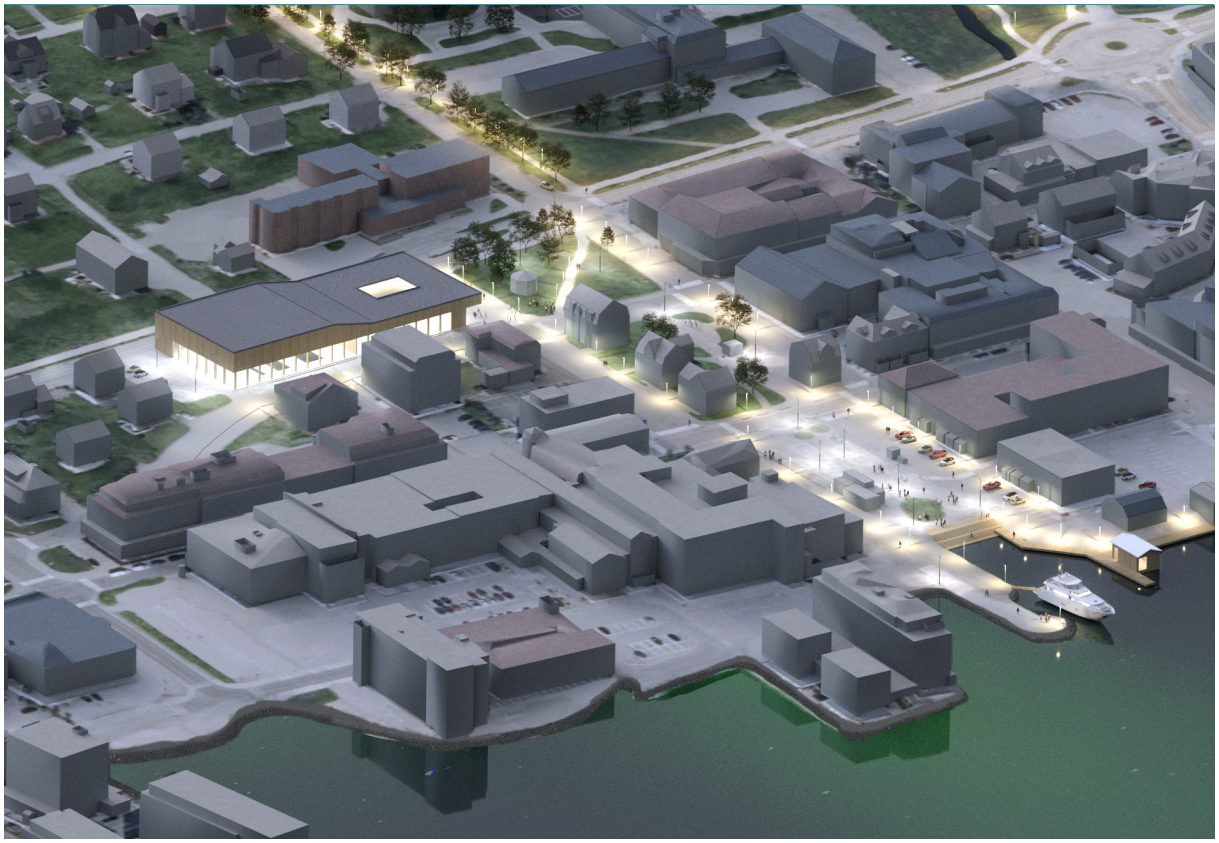

En åpen svømmehall i sentrum kan bidra til liv, trygghet og attraktivitet.

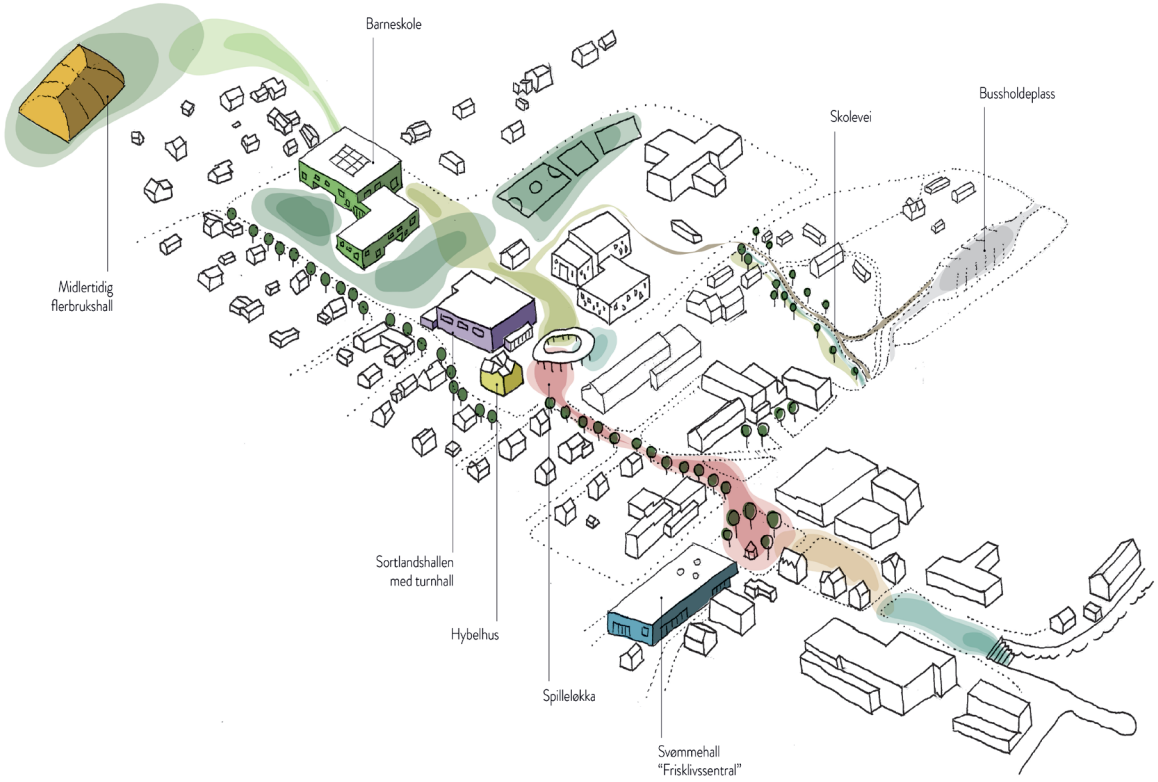

ROM OG PLASSER FOR INKLUDERING OG BÆREKRAFT

Ved å se skolekvartalet som del av sentrumsutviklingen, hvor utvikling av nye, overlappende funksjoner og romforløp kommer hele byen til gode, sikrer man en mer helhetlig og hensiktsmessig utvikling. Og ved å se organiserte og ikke-organiserte fritidsaktiviteter i sammenheng, kan man øke inkludering og deltagelse på tvers av interesser og generasjoner. Samlet vil områdene bidra til å styrke sentrumskjernen spesielt og Sortland generelt, med vekt på en langsiktig, bærekraftig byutvikling.

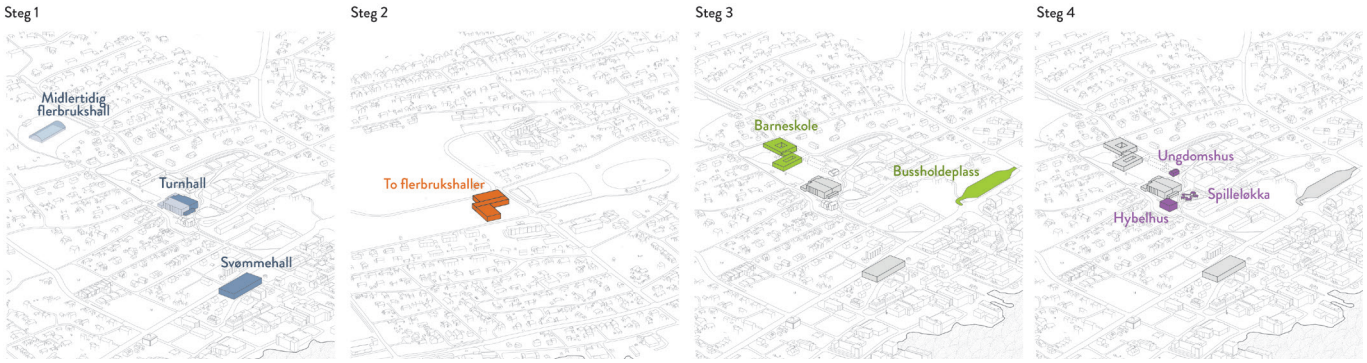

FASER

I prosjektets første fase foreslår de at man etablerer ny svømmehall og transformerer eksisterende svømmehall til turnhall med nytt inngangsparti mot øst. I denne fasen kan kommunen vurdere å investere i en midlertidig flerbrukshall lagt til grusbanen. Steg to innebærer å etablere to nye flerbrukshaller med parkeringskjeller på Lamarka. I steg tre anvendes eksisterende skole mens man bygger nytt skolebygg i to trinn. Bussholdeplassene flyttes ut av Skolekvartalet. I den siste fasen opparbeides Spilleløkka utenfor Sortlandshallen, ungdomshus i Skolebygg c og hybelhus på rødskoletomta. Dette forutsetter riving av Rødskolen.

Alle Illustrasjoner: Team MDH + Studio Ellefsen

Oppsummering av teamets forslag. Se hele forslaget på kommunens hjemmeside

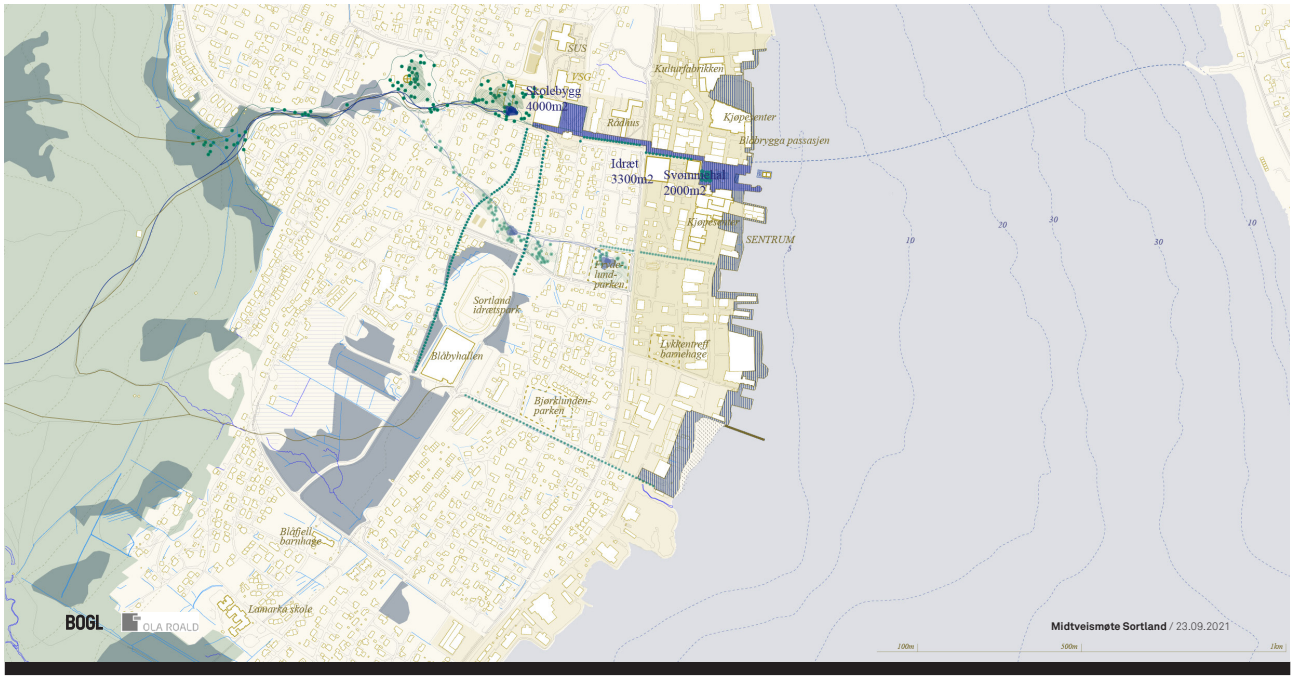

NYANSER AV BLÅTT

TEAM

BOGL,

OLA ROALD ARKITEKTUR

BYVERKSTEDET

VISJONEN OM SOSIAL BÆREKRAFT

Ved å ta gode sosiale, økonomiske og miljøbevisste valg, kan det skapes en helhet som bidrar til en attraktiv og bærekraftig stedsutvikling med økt trivsel og livskvalitet for innbyggerne. Gode livsvilkår og et trygt og godt oppvekstmiljø er viktig for å skape et bærekraftig samfunn og en fremtid for unge på Sortland.

Skolen skal være en trygg og åpen arena som forener generasjoner, og berører oss gjennom hele livet. Skolebygget er en mulig sosial bidragsyter som skaper gode møtesteder for alle generasjoner også utenom skolens åpningstider.

STEDSUTVIKLING – DEN KOBLEDE BYEN

Det er et ønske om at kommunens investering i nytt skole- og idrettsanlegg skal kunne bidra til bærekraftig stedsutvikling i Sortland og skape synergi mellom de nye anleggene og byen. Vesterålsgata krysser sentrumsaksen og deler byen på tvers. Ved å etablere sikker kryssing av Vesterålsgata og plassere publikumsfunksjoner langs sentrumsaksen vil det koble byen sammen. Det foreslås å legge ny og utadrettet barneskole med bypark i Skolekvartalet, rehabilitere Sortlandshallen, plassere ny svømmehall i sentrum langs aksen og å etablere nye funksjoner som for eksempel et flytende naturfagsrom i enden av aksen ved torget.

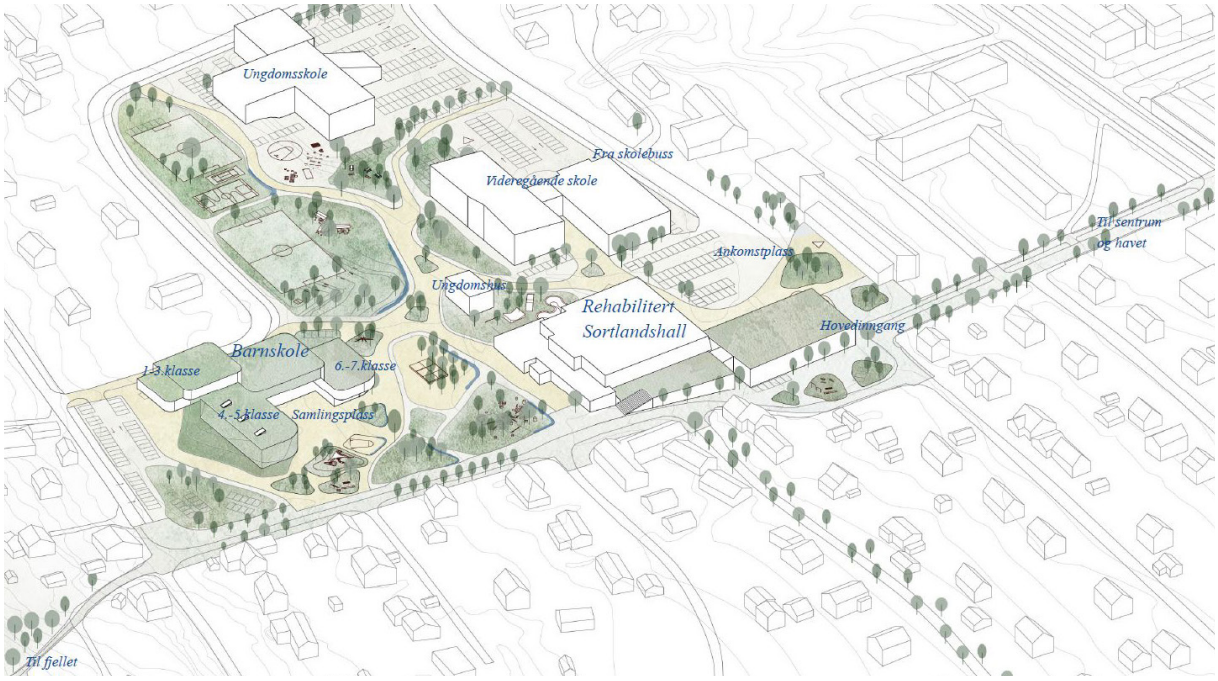

Skolen skal være en trygg og åpen arena som forener generasjoner. Skolebygget er en mulig sosial bidragsyter som skaper gode møtesteder for alle generasjoner også utenom skolens åpningstider.

Illustrasjon 1 viser hvordan byen i dag er todelt med Vesterålsgate som barriere. Illustrasjon 2 viser hvordan byen har forbindelseslinjer på langs med havnepromenade og et grønt belte, og Vesterålsgata. Det anbefaes å utvikle disse forbindelseslinjene videre.

I illustrasjon 3 anbefaler teamet at byen kobles på tvers fra fjell til hav. Illustrasjon 4 viser at bebyggelse og publikumsfunksjoner er plassert på hver side av Vesterålsgate. Ved å etablere sikker kryssing av Vesterålsgata og plassere publikumsfunksjoner langs sentrumsaksen vil det koble byen sammen.

Alle Illustrasjoner: Team BOGL

En grønn og godt opparbeidet skolegård kan brukes både av skolen og byen.

SKOLEKVARTALET

Det anbefales å plassere ny barneskole i Skolekvartalet fordi tomten ligger mest sentralt, har gode muligheter for gang-og sykkelveier og kollektivforbindelser som gir god grønn mobilitet, samtidig som man forsterker og videreutvikler samhandlingen mellom barneskole, ungdomsskole, videregående, idrett og kultur i bykjernen.

Ny barneskole plasseres i det nordvestlige hjørnet av tomten. Den eksisterende skolen rives for å gi gode, solfylte uteområder mot sydøst. Ute- og inneområdene knyttes sammen, slik at deler av undervisningen kan trekkes ut. Det åpnes opp mot resten av Skolekvartalet og de ulike plassene kobles sammen til en Bypark, med plass til både organiserte og uorganiserte aktiviteter.

En åpen skole der elevene kan oppholde seg utenom skoletiden vil skape alternative mestringsarenaer for ungdom, kan virke motiverende og skape samhold for alle generasjoner på kveldstid.

Sortlandshallen bygges om til flerbrukshall og turnhall og vil være en god møteplass, med kort avstand til sentrum. Teamet viser at også at en ny idrettshall kan etableres på campus.

Buss og parkering: skolebussen flyttes ut av Skolekvartalet, dette skaper bedre trafikksikkerhet og frigjør areal. Parkering løses ved å utvide eksisterende parkering ved ungdomsskolen og etablere ny parkering langs Åsveien.

Ny barneskole plasseres i det nordvestlige hjørnet for å gi gode solfylte uteområder. Yte og inneområder knyttes sammen, slik at undervisningen kan trekkes ut.

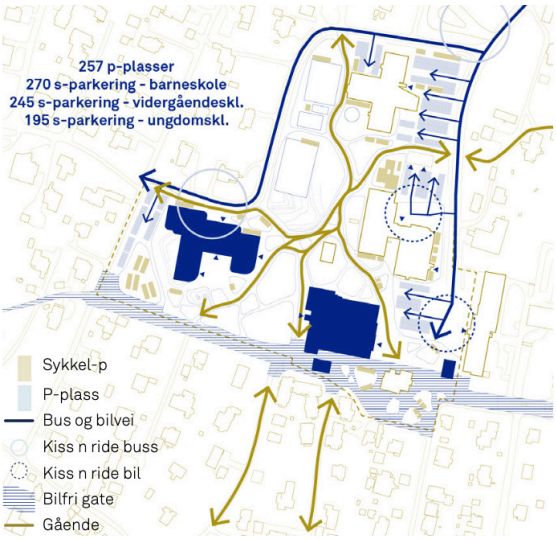

Ny barneskole som del av et felles campusområde, med gode møteplasser og trygge forbindelser.

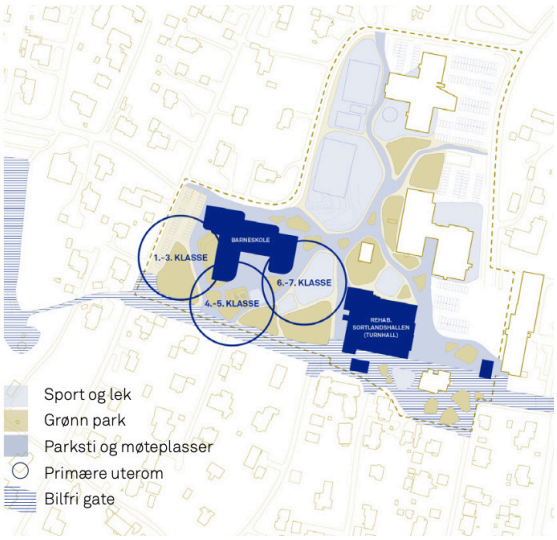

Uteområdet kan deles opp i soner for de ulike alderstrinnene.

RÅD FOR SKOLETOMTA:

- Etablere den nye barneskolen som del av et felles campusområde, med gode felles møteplasser og gode løsninger for myke trafikanter.
- Etablere gode grønne forbindelser, møte- og lekeplasser mellom sentrum og skoletomta, samt videre opp til naturen.
- Etablere gode og grønne forbindelser for gående og syklende mellom skoletomta og Blåhallen ved Lamarka.
- Panlegge rivning av eksisterende bygg med tanke på gjenbruk. Tegne nye bygg med tanke på ombruk og arbeid for fossilfrie byggeplasser.
- Utforske mulighetene for økt sambruk av eksisterende lokaler i de andre skolebygningene og idrettsanlegg.
- Vurdere mulighet for å bygge ny svømmehall i sentrum, slik at denne blir enkelt tilgjengelig for barneskolen, og for de andre skolene og publikum for øvrig.

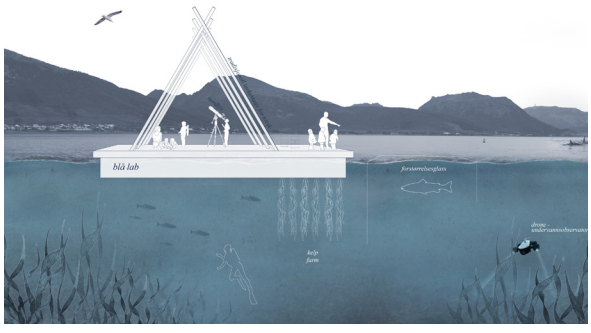

Naturfagsrom i sundet.

En vinterdag i Skoleparken.

Alle Illustrasjoner: Team BOGL

Naturskolen bygger på kvaliteter på tomten.

LAMARKA

Det er utfordringer for klimaregnskap ved bruk av myr som tomt. Ny skole og hall bør legges sydvest på tomta for å unngå å bygge på den dypeste delen av myra. Myrområdet kan benyttes til uteoppholdsareal og læringsarena for skolen. Naturtomtens kvaliteter brukes til å fremme kvaliteter i de fysiske anleggene og til pedagogiske strategier. En utbygging i Lamarka vil forsterke nærområdet og tilknytning til Blåhallen.

Tomten er plassert i byens randsone. For å sikre grønn mobilitet må det skapes gode gang- og sykkelforbindelser og kollektivforbindelser mot Skolekvartalet og til sentrum.

RÅD FOR LAMARKA

- Unngå å bygge i dypmyra, for å unngå store klimagassutslipp.
- Skape gode gangforbindelser og områder for aktiviteter mellom skolen i Lamarka og de eksisterende idrettsanleggene, Blåhallen etc.
- Etablere gode og grønne forbindelser for gående og syklende mellom Lamarka, eksisterende idrettsannlegg og Skolekvartalet. Utvikle videre det "grønne beltet" med aktiviteter og belysning.
- Sørge for at byggene er inspirert av og innlemmet i naturkvalitetene på tomten.
- Se etter muligheter for ombruk og gjenbruk av materialer i nye bygg. Tegn nye bygg med tanke på ombruk. Arbeid for fossilfrie byggeplasser
- Samarbeide med omsorgsboliger i vest om opparbeiding av uteområder/natur og aktivitetspark.

Ny barneskole og haller plasseres vest på tomta for å unngå å bygge i dyp myr og redusere klimagassutslipp.

SVØMMEHALL

Sentrumsaksen: Alternativet plasserer ny svømmehall ved sentrumsaksen, noe som bidrar til å koble byen på tvers. Det er godt tilrettelagt med parkering og kollektivforbindelser, samt nærhet til sentrumsfunksjoner, Kulturfabrikken og Skolekvartalet. Alternativet gir liv i sentrum og oppgradering av ute-rommene som gir gode synergieffekter for sentrum og dermed for hele Sortland.

Havnepromenaden: Dersom ny svømmehall plasseres ved vannkanten kan det føre til en helt unik situasjon og arkitektur, som vil kunne løfte hele byen og bli et godt regionalt tilbud. Denne plasseringen er mindre sentral, men fortsatt godt tilgjengelig - spesielt med påkobling fra havnepromenaden. Synergi med bystrand og ute/inne-situasjon med basseng kan gi fine opplevelser.

RÅD FOR SVØMMEHALL:

- Bygge svømmehall i sentrum og samtidig styrke sentrumsaksen opp mot Skolekvartalet.
- Skape gode gangforbindelser og områder for aktiviteter mellom svømmehallen og de eksisterende funksjoner i byen, for eksempel torget, Kulturfabrikken og havnepromenaden.
- Bygge for eksempel helseforetak eller andre hensiktsmessige funksjoner i samme bygg eller i naboområdet for å skape ytterligere synergi med svømmehallen.
- Sikre offentlig program slik at ikke bygningen lukkes bak en betalingsmur, og kun er til glede for betalende gjester.
- Sikre en arkitektur som gir åpenhet og merverdi til nærområdet.

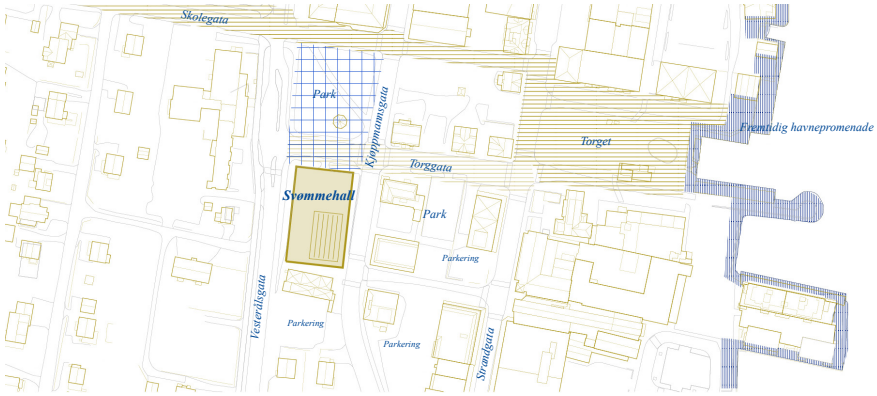

Illustrasjon viser svømmehallen plassert ved sentrumsaksen. Dette er teamets anbefalte løsning fordi prosjektet bidrar til å koble byen på tvers og gi liv i sentrum.

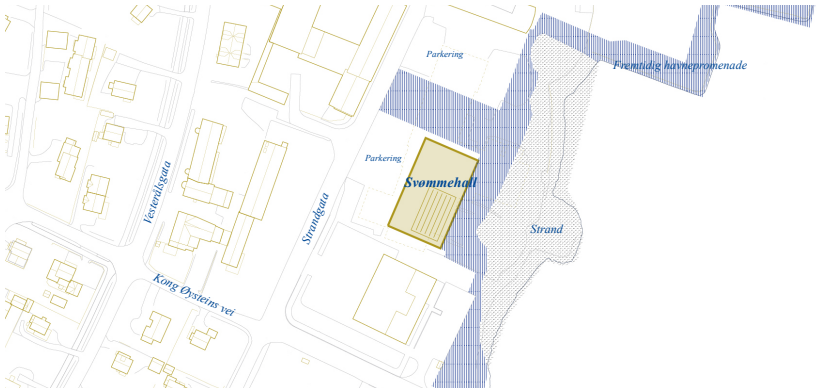

Illustrasjonen viser plassering av svømmehall på Nattsteinsøra. Plassering ved vannkanten kan føre til en helt unik situasjon og arkitektur. Synergi med bystrand og ute/inne sitasjon med basseng kan gi flotte opplevelser.

Alle Illustrasjoner: Team BOGL

NR.
550
2022

Bylivsenteret og Norske arkitekters landsforbund

Bylivsenteret drives av Norske arkitekters landsforbund (NAL). NAL er en fagideell organisasjon for arkitekter som arbeider for å fremme god arkitektur og stedsutvikling, og utvikler forbilde-prosjekter innen miljø og bærekraft med våre samarbeidspartnere. Bylivssenteret bistår kommuner med bærekraftig by- og tettstedsutvikling, og tilbyr faglige råd og praktisk bistand i alle faser. Vi jobber for en bred og helhetlig forståelse av bærekraftbegrepet med et likeverdig forhold mellom sosial-, økonomisk- og miljømessig bærekraft.

bylivsenteret.no

Norske Arkitektkonkurranser (NAK)

Norske Arkitektkonkurranser (NAK) er den eneste publikasjon i sitt slag, der arkitektkonkurranser og parallelloppdrag dokumenteres på en systematisk og profesjonell måte. For parallelloppdrag presenteres prosessen, arkitektenes bidrag og råd fra vurdeeringskomiteen. NAK oppleves av oppdrags-giver som et nyttig redskap i det videre arbeide med gjennomføring av stedsutviklingsprosjekter, samt at det gir god «markeds-føring» for kommunen og for prosjektene som skal realiseres.

arkitektur.no

Norske arkitekters landsforbund
Josefines gate 34
NO-0351 Oslo

Tlf: 23 33 25 00
nal@arkitektur.no
arkitektur.no